

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Sorsdöntő napok

Írta: **KULCSÁR KALMÁN**

Magam előtt látlak, kisebbségi magyar testvérem, — sorstársam a nagy virrasztásban, — amint kutató szemmel veszed kézbe mostanság az újságot és válaszolni igyekszel önmagadnak a lélek mélyén egyre visszahangzó kérdésre: mi lesz velünk? Látlak téged is, elfáradt közéleti harcosunk, amint kesernyösen félretolod magad elől a lapot és mondd: „eh, nem is érdemes olvasni! Amit megírnak, azt úgyis tudom... Amire pedig kíváncsiak volnánk, azt... eh, hagyjuk...” Végül akad agályoskodó is közöttünk, aki összerézzen az őt érintő legjelentéktelenebb hír hallatára s az élettapasztalatok árán beirrogzódtott idegesség újabb tápot nyer felszültségehez.

Igen. Ez így van. Amiről milliók beszélnek, arról sokszor ajánlatos keveset, vagy semmit sem írni. Nagyon érdekes és jellemző ez korunkra, de korántsem tragikus. A cselekvések korában élünk, ahol a szavak és szavazások ideje lejárt s a tettek vannak soron.

Nem is oly rég dönthetetlennek hitt eszmék uralták ezt a vén Európát s köztve a mi szűkebb kis „életterünket” is, de azután, mint valami forgószél, jött a háború és elsöpört mindent, ami az előző világégés televényén már-már meggyökeresedett és változhatatlannak látszott. Kudarcot vallanak a régi rendszerek, tótágast áll a logika, föl és letűntek nevek és jelszavak. Lázban vívódik egész földrészünk, — csak mi maradtunk valamiképp ugyanazok, akik voltunk mi, kisebbségi magyarok. S amit itt el kell mondanunk, nem dicsekvés, nem szemrehányás, még kevésbé kihívás, csak a tények szerény megállapítása egy történelmi jelentőségű esemény előestéjén.

Ugyanazok maradtunk. Ezt a főmondatot kérdés, vagy megállapítás formájában idézhetjük, a tanulság mindenkép kézenfekvő.

Kérdezzék meg bármelyik előző politikai rendszer még élő vezetőit, akik a kisebbségi magyarság tömegeiben el nem hanyagolható néptömböt láttak; kérdezzék meg azokat, akik népiünkkel nem valamelyik sovinszta lap cizatos cikkei révén, hanem az élet tapasztalásában, a vállvetett munka közös erőfeszítésében ismerték meg; kérdezzék meg őket s azok megmondják, hogy ugyanazok maradtunk. Ugyanazok többé-kevésbé a hibáink és gyengeségeink, — melyik nép, melyik faj hibamentes? — de ugyanazok maradtak az erényeink is. Minek tagadjuk; sokszor magunk is már attól tartottunk, hogy a sok hányódásban erényeink köntöse elfakul, színét veszti. Egy-egy sötét órában már-már attól retgettünk, hogy az öntudat cseppfolyóssá válik tömegeinkben s legfeljebb egy parádés megnyilatkozás dekórumaként ötlék fel olykor, egy magyar bálon, egy föltanadási körmeneten, egy iskolánapon.

A kicsinyhittűek — mert ilyenek is voltak, — valami érthetetlen és gyanus buzugalommal már évekel ezelőtt el is parentálták ezt az öntudatot s a maguk részről egyaránt élvezheték a helyzet adta előnyöket s az elvtelenség ideig-óráig kamatozó csalétkéit. Aki azonban csak kicsit is belelátott népiünk lelki világába, tudta, hogy a nagy többség ugyanaz maradt Szívós a munkában, békesség a szándékaiban, felelős az életében.

Egyszer egy román tanár ajkáról hallottam azt a megjegyzést, hogy nagyon tudja becsülni a fajtájához hű kisebbségi embert, tbben, mint a holnappal nem törődő, vagy a tegnappal könnyen felejtő bárki másét. Lelkem mélyéig megrendítették ezek a szavak, mert olyasvalaki mondotta, aki annakidején szintén ízelte a kisebbségi sors kenyerét. Most, amikor új Európa van kialakulóban és mindenütt elérkezett a népi öntudat

tudat számonkérése és mi is mérlegre tesszük az elröppent esztendőket (mikor „elröppentek”, mely cselekedetnek tünnek fel!), ez lehet az első megnyugtató megállapítás: hílek tudunk maradni népi értékeinkhez s ahol csak tehetjük, azt álltunk értjük. Kötelességünk volt ez s a kötelességtudat adott erőt ahhoz, hogy a népi közösségnek tartozó munkában vállalkjunk a nehézségeket és kockázatokat is. Az ilyesmitől kivéve reszünket, emelt fővel járulhatunk a világ közvéleménye elé, mely a kisebbség; magyarság küzdelmében a kötelességteljesítés történelmi példáit ismerheti és értékelheti.

A most folyamatban levő európai átrendeződésnek ideológiai, gazdasági és területi kihatásaiban nem véletlen kísérő jelenség, hanem az események természetéből eredő, érthető következmény, hogy a nemzetközi viszályon ideig-óráig kivülmaradt népi közösségek egyike-másika máról holnapra a történések középpontjába kerül s ilyenkor különösképp megmutatkozik a kötelességteljesítés, a lelkiismeretesség értéke.

Rendkívüli időket élünk és minosen azon sok esodálmalvaló, ha az események is rendkívüliek. Soha még oly sűrű drámai légkörben nem éltük át a pillanat jelentőségét, mint az elmúlt félszázadban akárhányszor, amikor nagyjelentőségű politikai találkozások tarkították a hadijelentésektől már túlságosan is hemzseggő nemzetközi hírszolgálat anyagát. Állandó feszültségben zajlanak le a napok; várt és váratlan, előre látott és soha nem is sejtett események, bonyodalomak tornyosultak a háborús diplomácia mesterkedéseinek nyomán s bár a nemzetközi helyzet sok vonatkozásban már tisztázódik és áttekinthetőbbé válik, nagyon valószínű, hogy még csak ezután lesz igazán szükség az idegek fekezésére, a népi önméret és feygelmeztettség lathatására.

Még jónéhány megpróbáltatásnak kell elkövetkeznie, míg Európa nyuzódtabb vizekre evz. A nagy dráma utolsó szakasza most van kifejlőben, most készülnek az utolsó felvonásra, melynek tartama felől csak oly bizonytalanok a legfőbbben, mint azirányban, vajjon nem-e zajlik le közben a világ valamelyik sarkában, egy-két műsoronkívüli jelenet s nem-e bővíül a szereplői gárda, vagy legalább is a — statisztéria.

Ami bennünk közelebbről érint, — a főrendező két nagyhatalom igyekszik elhártani minden zavaró körülményt, a délkelet-európai helyzetet vaskézrel óvja a háború borzalmaitól, — és az ellentétel áthidalása Európának ebben a részében most már minden valószínűség szerint békés eszközökkel történik.

A kötelességtudat kiegészítője gyanánt így lesz az új Európa építő tényezőjévé a békés magatartás.

Tartozunk az igazságnak annak megállapításával, hogy az emberileg megengedhető és kibírható formájában a kisebbségi magyarság mindig ápolta ezt a békés szellemet és magatartást. A kisebbségi sorsban eltelt esztendő a tanui, hogy a kisebbségi magyarság a maga kollektív egészében egyetlen egyszer sem volt kezeletlen, rendezavaró a délkelet-európai építő munkában. Miatta nem bémult meg egy jószándékú kezdeményezés sem. Nem kellett tömegmeniamiat, vajjon a reávaró szellemi, vagy fizikai munkát elvégezni, vagy sem. A kisebbségi iparos, kereskedő, munkás nagyon jól tudta, hogy ő szerves része népi közösségének s meggyőződése, hogy ha az építő és termelő munkában való intenzívbb részesedését kellőképp kiküzdheti, teljesítményei jóval előbbre vihetik a délkelet-európai helyzet békés alakulását.

A kisebbségi magyarság megpróbáltatásai közben példás józanságról és feygelmeztettségéről tett tanúbizonyságot, amikor nem kellett tízszer-nógatni állampolgári kötelességéről leírására,

mert ha egy mód volt reá, viselte adóját pénzben, munkában, jótékonyiságnak, katonáskodásban, az államalkotó közösség parancsai és törvényei értelmében. Munkaszerető és békesség a mi népiünk. Mi a békeszeretetet és jóhiszeműséget nem alarónak vettük fel, hanem életformánk és elkerülhetetlen adottságaink lényeges megnyilatkozásainak tekintettük. Nem hisszük, hogy ezért szemünkre veti majd valaki ezt a békesség magatartást. Ismerni kell helyzetünket s az megmagyaráz mindent. Kell-e több férfiaság és szorgalom valamihez, mint évtizedeken át föntartani iskolákat; küzdeni azok jogaiért, egy-egy szövetkezetről, kultúrmozgalomról? S az utóbbi hónapok világszerte érezhető megrázkódtatásában is példás az a rend és feygelmen, mellyel népiünk az események lefolyását kíséri. Most is az a vágyunk, hogy a körülöttünk és miattunk felmerült nehézségek mindenkép igazságos és kielégítő megoldása is a béke és kiengesztelődés jegyében szüleessen meg. A mi békevágyunk nemcsak él, de ma sokkal erősebb, mint valaha.

Az előrelátható volt, hogy a hatalmas európai népek versengésével párhuzamosan előbb-utóbb a kisebb államok ügyei is szőnyegre kerülnek. Amint békeidőben a kisállamok a világ gazdasági és politikai erőviszonyainak kialakításában inkább mint függvények szerepelnek, — úgy háború idején is, egymás közötti vitás kérdéseik érezhetően alárendelteknek az általános európai érdekeknek. A történelmi erők dinamikája hatókörébe vonja a nemzetiségi és területi kérdéseket s ezek megoldása akként időszaki, vagy elodázható, amint az általános európai helyzet azt megengedi, vagy nehezíti. Az események ütközési közé kerülve, az államvezetői bölcsesség és ügyesség legfeljebb a háborús öntézés véres áldozataitól s következményeitől tud szabadulni, — Norvégia, Belgium, Hollandia szomorú példája szerint ez sem sikerül mindig; — egyebekben azonban az új Európát uráló és átrendező nagyhatalmak akaratától függ minden. Senki és semmi sem képes ma már meggyőzni valakit ennek az ellenkezőjéről.

A kisállamok sorsa — és függő kérdéseik sorsa — nem függetleníthető az általános európai erőviszonyoktól s a politikai érettség mértéke itt éppen az: miként tudnak egymás között békésen megférni és megegyezni, annak a lehető-ségnek fönttartásával, hogy a vitás kérdések tisztázása és igazságos megoldása után fközzotabb mértékben együttműködjenek, építsenek, gyarapodjanak és történelmi létjogosultságukat a jövőben együttes erővel védelmezzék.

Minden romantika nélkül kell várniuk a tengelyhatalmak döntésének érvényesítését. Nagyon kényes kérdésben, nagyon nehéz pillanatban történik ez az elhatározó lépés.

Erdély sorsa történelmi intőjel mindazoknak, akik az új világrendet megteremtik, vagy abba bekapcsolódnak.

Amikor az ittlakó népek — a századok folyamán — kezét fogták a Kárpátok keleti medencéjében, — s amikor ez a kézfogás erős volt és őszinte, — Erdély a béke és munka szigete gyanánt emelkedett ki a környező török és szláv tengerből. A rokonszenv és baráti megértés mellett hatalmas összetartó erő volt az a felismerés, hogy a külső nagyhatalmi törekvésekkel szemben az ittlakó, fajlag elszigetelt népek csak az egyetértő munkában és kölcsönösen egymást kiegészítő védelmi keretben biztosíthatják jövőjüket és fejlődésüket. Vissza kell varázsolni a jövőre ezt az erdélyi szellemet. Szükség van reá. A közelmúlt megmutatta, hogy csak egy közösség belső értékeire lehet építeni és nem külső garanciákra. Ezeket a belső értékeket kell most mozgósítani minden vonalon. Ezeknek az értékeknek időtálló őrizője volt mindenkor az erdélyi élet s amikor most, az új európai rend hajnalhasadásánál végignéziünk sorainkon, vigasztalódva láthatjuk, hogy Erdély sorsának történelmi vizsgáiban megállja helyét a magyar öntudat és a magyar becsület.

Uccai harc Londonban a békepártiakkal

Anglia az egész Európára és Japánra kiterjeszti a blokádot

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentését

A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője arról ír, hogy az angol szigetország óslakói állandóan a német bombatámadások pszichózisában élnek és ahelyett, hogy végre meglátnák a valóságot és rábrennének a helyes tennivalóra, még mindig feltűnnek Churchillék ama propagandájának, amely abban reménykedik, hogy

Európában és Európán kívül forradalmakkal tudja aláaknázni a tengelyhatalmak erejét

és így tud közöttük diszharmonia teremtenei. Churchill és pártja állandóan félrevezeti az angol népet és legújabb intézkedései, melyeket Dallyn hadigazdálkodási miniszter nyilvánosságra hozott az a blokádot, amelyet életbeleptettek: Spanyolország, Portugália, Franciaország, Tunisz, Marokkó és Algéria ellen. Az angol kormány propagandaszervei úján csütörtökön olyan híreket röptetett világra, hogy ezek az új angol blokádot rendelkezések kifognak terjedni más európai államokra is a már említettek kivételével Japánra is. A csütörtök reggeli angol sajtó a dunai és balkáni államokat is ehhez hasonló intrikát elhittő tervekkel fenyegeti. Az olasz diplomáciai szerkesztő mindezekkel az angol tervekkel kapcsolatban kijelenti, hogy tévednek az angol vezetők körök, ha abban reménykednek, hogy eredményesen fenyegethetik az európai államokat blokáddal és egyéb zavartkeltő tervekkel.

Délkelet-Európában az angol intrikáknak nincsen terük,

mert Anglia Délkelet-Európában elvesztette a játszmát, ami pedig Japánt illeti, ott is jól tudják, hogy az angol flotta legnagyobb részét az Északi és Földközi-tengeren foglalják le az ellenséges kötelékek, így Japán számára az angol

Erős mozgalom Angliában a béke mellett

Genből jelentik: A francia rádió csütörtök reggel olyan értesülést közölt, mely szerint London egyes kerületeiben uccai harcokra került sor a háború folytatását követelő fiatalok és az azonnali békekötést kívánó tömegek között. A háború folytatása ellen főként angol kispolgárok és munkás osztályhoz tartozó egyének között nyilvánul meg erős mozgalom.

SZETROMBOLJAK A NÉMET REPÜLŐK AZ ANGOL FÜRDŐHELYEKEKET

Anglia számos előkelő és azelőtt erősen látogatott furdőhelyét valóságos erődé alakították át. Délanglia egyik leghíresebb furdőhelyén Aberdingben a német légitámadások borzalmas károkat okoztak.

LÉGI HARC DOWER FELETT

A német vezéri főhadiszállás jelenti: A kedvesülden idő tegnap is tartott, a német légierő azonban ennek dacára, bombázott a La Manche-csatornában ellenséges kereskedelmi hajókat, délangliai kikötők ellen végrehajtott támadások során pedig több hajót és legi berendezést erősen megrongált. Mindenütt robbanások és tüzek voltak a támadások következményei. Dower felett német és angol vadászgépek között légi harc fejlődött ki, melynek során egyetlen gépet sem veszítettünk, ezzel szemben 5 angol vadászgépet és 2 záro léggépből lelőttünk.

Az angol repülőgépek támadást intéztek Norvégia, Hollandia és Dánia különböző pontjain, közülük három lelőttünk. Az elmúlt éjszaka az ellenséges repülőik ismét behatoltak Észak és Nyugatnémetországba, de bombáikkal kevés kárt okoztak. Egy nagy magasságon szálló angol gép Hannover belső város részére dobott bombákat, azonban nem katonai célpontokat talált el. Itt több házat megrongáltak az ellenséges gépek bombái, néhány személy meghalt, többen megsérültek. Az ellenség tegnap 8 gépet vesztett, 2 német repülőgépet eltűnt.

OLASZ SIKEREK AZ AFRIKAI FRONTON

Az olasz nagyvezérkar 53. számú jelentésében a Földközi-tenger keleti részén nagyobb angol tengeri egységek elleni támadás során egy angol torpedórombolót elsüllyesztettünk. Ugyanitt an-

tengeri haderő teljesen veszélytelen. Anglia gyengeségének egyik főjele, hogy a déli és keleti angol kikötőkben minden forgalmat felfüggesztettek. Végül azt írja a Stefani iroda szerkesztője, hogy a neveltséggel határos az angol vezetők köröknek az a törekvése, hogy a német népet elválasszák szeretett vezérüktől. Mindez — fejezi be cikkét a diplomáciai szakértő — csak azt mutatja, hogy a mai felelős angol vezetők tudatosan katasztrófába zástják a világ legnagyobb birodalmát.

ANGLIA HAVI MASFÉLMILLIÓ TONNA ARUT VESZIT

Milánóból jelentik: A Paolo d'Italia mai számában „Charon csónakja” címen írta, hogy a német bombázások és tengeralattjárók tevékenysége következtében. Ez nem jelent kevesebbet, mint másfélmillió tonna árú veszteséget havonta. Mindez azonban — írja az olasz lap — csak előjátéka annak a nagy támadásnak, amelyet Anglia ellen indítanak a tengely hatalmai és fiája varázokik Nagy-Británia az amerikai segítségére, mert az legjobb esetben 1942-ben érkezhette meg, beavatott amerikai szakértők és államférfiak véleménye szerint. Anglia tehát már ráér úgy áll, mint Charon csónakja, mert közben minden egyebet elveszt és nem marad számára más, mint elmerülni az Alvilágban.

30 ezer tonna hajótér és mintegy 50 ezer tonna Angliába szánt árú pusztul el

a német bombázások és tengeralattjárók tevékenysége következtében. Ez nem jelent kevesebbet, mint másfélmillió tonna árú veszteséget havonta. Mindez azonban — írja az olasz lap — csak előjátéka annak a nagy támadásnak, amelyet Anglia ellen indítanak a tengely hatalmai és fiája varázokik Nagy-Británia az amerikai segítségére, mert az legjobb esetben 1942-ben érkezhette meg, beavatott amerikai szakértők és államférfiak véleménye szerint. Anglia tehát már ráér úgy áll, mint Charon csónakja, mert közben minden egyebet elveszt és nem marad számára más, mint elmerülni az Alvilágban.

gol és olasz vadászrepülőgépek között kifejlődött légi harc során 2 ellenséges gépet lelőttünk, egy saját gépünk nem tért vissza. Keletafrikai hadműveleteink során Baik pánélköcsiparkját megsemmisítettük és Guna repülőterén 3. a földön levő repülőgépet rongáltunk meg súlyos bombákkal. Kessala elleni angol légitámadást visszavertük és nagy károkat okoztunk az ellenségnek.

GÖRÖG HAJÓT SÜLLYESZTETTEK EL AZ ANGOLOK

Az angol tengerügyi hivatal jelenti: A Földközi-tenger haderejének parancsnoka közölte, hogy a görög Hermione kőolajszállító hajót, amelyet Olaszország bérrel és amely 300 tonna petróleumot, illetve 200 tonna olajat szállított a dodekanezosi olasz haderőnek, vasárnap este angol hajók feltartóztatták az Égei-tengeren. Közvetlen a hajó rendelkezésének megállapítása után heves olasz támadás indult a brit egységek ellen, amelyeknek parancsnoka kénytelen volt elsüllyeszteni a görög hajót, miután előzőleg lehetővé tették legénységének a megmenekülését.

ANGOL TORPEDÓROMBOLÓ PUSZTULASA

Az angol légügyi és biztonsági minisztérium jelenti, hogy az elmúlt éjszaka ellenséges repülő Estwar és a Bristol-öböl mentén gyújtó bombákat dobtak le, de csak kisebb károkat okoztak.

Az angol tengerészeti minisztérium hivatalos közlése szerint a „Wiley” nevű torpedóromboló ellenséges bombatámadások következtében szerzett súlyos sérülések miatt, elsüllyedt. Emberéletben aránylag csekély a veszteség.

ATTLEE FŐPECSÉTHET NEM ÉRDEKLI SPANYOLORSZÁG GIBRALTÁRI KÖVETÉLÉSÉRE

Londonból jelentik: Az alsóházban Franco tábornok július 17-ki beszédére vonatkozóan, amelyben Gibraltárról beszélt, a hozzászólott kérdésekre Attlee őrnagy, főpecsétőr a következő kijelentést tette:

— Azt hiszem, hogy ami Franco tábornok kijelentését illeti, az félreértésre adót

okot. Miután kitért Spanyolország történelmi nagyságára és Ferdinánd király, Erzsébet és Izabella királyné szerezpére, majd Izabella királyné politikai végrendeletére, amelyben említést tett Gibraltár és a politikanag egysege: Afrika sorsának összekötéséről, Franco tábornok ezen kérdéssről kijelentette, hogy négy évszázad után még mindig örök érvényű kötelezettség maradt. Öfelsege kormánya — folytatta Attlee — nem érzí magát érintve Spanyolország új politikai tájékozódásától, nem szükséges tehát, hogy ennek az ügynek különös következménye legyen.

JAPÁN AZ ANGOL TILTAKOZÁS DACÁRA FOLYTATJA A VIZSGÁLATOT

Tokioból jelentik: Az Asakhi Simbun című lap rámutat arra, hogy a japán kormány nem tulajdonít fontosságot annak az angol tiltakozásnak, melyet a kémkedés miatt letartóztatott angol alattvalók érdekében nyújtottak át. Japán körök véleménye szerint meg kell várni a szigoru vizsgálat eredményét, amelyet nemcsak angol, hanem minden idegen gyanus személy ellen lefolytatnak.

NÉMET INTERNÁLTAKRA VAN SZÜKSÉGE A BRIT HADIPARNAK

Londonból jelentik: A kormány elhatározta, hogy az internált németek és ausztriai bizonyos csoportját megfelelő feltételek mellett szabadon engedhetik. Az elbírálás szerint ez a 16 éven aluliakra és a 70 éven felüliekre vonatkozik, valamint a rokkantakra, betegekre s azokra, akik fontos helyet foglaltak el a brit hadiparnban, végül pedig szakmunkásokra, tudósokra, orvosokra és fogorvosokra.

MASSILI ANKARAI TÜRKÖK NAGYKÖVET VISSZAHIVASA

Ankarából jelentik: Massili ankarai francia nagykövet a mai napon visszautazott Franciaországba. Beavatottak szerint a köztéviszterése összefüggésben van azokkal a titkos francia veteránri okmányokkal, melyeket a német nagykövérkar már részleteiben közölt a nyilvánosságra és amelyekben igen kompromittáló adatok szerepelnek Massili személyére vonatkozólag.

ANGLIÁBAN „SOROZTAT” A NOLV NORVÉG MINISZTERELNÖK

Osloból jelentik: A norvég kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben a legnagyobb felháborodás hangján tiltakozik a Londonba menekült Nieggerswolth norvég miniszterelnök vezetése alatt álló norvég exkormány ama rendelkezéséről, mely kötelezte az Angliában élő valamennyi 20—35 év közötti norvég férfiakat, hogy jelentkezzenek katonának az angol hadseregbe.

NÉMET-ANGOL TENGERRI ÜTKÖZET A BRAZIL PARTOK KÖZELÉBEN

Rio de Janeiro-ban az Alcantare nevű brit felfegyverzett hajó érkezését várják. A hajó nyílt tengeren ütközetet vívott egy német segéd cirkálóval és súlyos sérüléseket szenvedett. Ezt a hírt a Reuter iroda is megerősíti, amelynek jelentése szerint az ütközet 700 tengeri mérföldnyire zajlott le a brazil partoktól keletre. A brit hajó fedelzetén két halott és hét sebesült van. Azt hiszik, hogy a német segédcirkáló talaiat érte.

A szlovákiai német népcsoport támogatja a kormányt

Pozsonyból jelentik: Tuka szlovák miniszterelnök szerdán fogadta a német fajcsoport vezetőjét, Karmasint, aki a csoport őszinte jókívánságát fejezte ki a szlovák államférfiak előtt és biztosította a kormányt a németek lojalitására. Tuka és a jelenlévő Mach dr. belügyminiszter — mondotta Karmasin — a németek szemében biztosítékot jelentenek a szlovák és német nép közötti őszinte bajtársias viszony helyreállítására. A szlovák kormányelnök hangsúlyozta, hogy a szlovák nép eltökélt szándéka együttléködni a német népcsoporttal.

(Rador)

A petróleumrészvények ártalamozásának utolsó határideje

A nemzetgazdasági minisztérium hivatalosan közli, hogy a petróleum részvények ártalamozásának utolsó határideje augusztus 12-e déli 12 óra 30 perc. Azt a részvényt, melyet nem mutatnak be ártalamozás végett, megsemmisítik és érvénytelenítik.

(Rador)

Stimson amerikai hadügyminiszter szerint:

Anglia egy hónap alatt legyőzhető

Nem sikerült Amerikában bevezetni az általános védkötelezettséget

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentései

Washingtonból jelentik: Stimson amerikai hadügyminiszter nagy beszédet mondott a képviselőházban, melyben a kötelező katonai szolgálat bevezetésének fontosságát hangsúlyozta. Ez az intézkedés — az egyetlen lehetőség — mondotta a hadügyminiszter — hogy felkészülhessünk a háborúra, mert minden eddigi rendszer csődöt mondott.

az önkéntes toborzásnak semmi látható eredménye nem volt.

Az USA-ban jelenleg 220 ezer tagja van a rendes hadseregnek és 243 ezer taggal rendelkezik a Nemzeti Gárda. Senkinek nem kell itt félnie, hogy ennek az új törvénynek megalkotásával az USA militarista állammá válik, csupán szembe-

száll az eshetőségekkel, amelyek rá is leselkedhetnek. Egy előrelátó államférfinek azzal is számolnia kell, hogy

Angliát egy hónapon belül legyőzhetik, a szigetországot elfoglalhatják

és akkor az angol flotta idegen ellenőrzés alá kerül. Tudott dolog, hogy Japán már az olasz és német hatalmak híve, tehát a Csendes Óceánon is meg kell védeni az amerikai érdekeket. A németeknek az angol birodalom feletti győzelme azt eredményezheti — fejezte be szavait az amerikai hadügyminiszter — hogy Németország tengeri ereje akkor hatszor olyan nagy lesz, mint a jelenlegi amerikai tengeri haderő.

Tizenegy millió hadköteles lesz az USA-ban

Washingtonból jelentik: A szenátus hadügyi bizottsága a kötelező katonai szolgálatról szóló törvényjavaslaton módosítást eszközölt, amely szerint a hadkötelesek névsorába való bejegyzés csak a 21—31 év közötti férfiakra vonatkozik, míg a javaslat 18—44 évben állapította meg a korhatárt. Ennek következtében a hadkötelezettség által érintett létszám 42 millióról 11 millióra csökkent. Stimson hadügyminiszter szerdán kijelentette a képviselőházban, hogy „egyetlen biztosíték ezidő szerint a háború elkerülésére a kötelező katonai szolgálat bevezetése”. Az önkéntes sorozásról megállapította Stimson, hogy nem eredményes.

JÖVŐ ÉVBEN AMERIKA 7 MILLIÁRD DOLLÁRT KÖLT HADICÉLRA

Washingtonból jelentik: A kongresszus megszavazta az ötmilliárd dolláros pótköltségvetést is, amely a legnagyobb hadiköltségvetés, amit az Egyesült Államokban valaha is megszavaztak. A rendes költségvetés tételével együtt 1941-ben az USA 7 milliárd dollárt költ katonai célokra. a következő felosztás szerint: Kétszáz hadihajót építenek, egy millió katona számára készítenek hadfelszerelést és nyolcszáz ezer tartalékos számára ugyancsak hadfelszerelést, ezenkívül 19 ezer repülőgépet vásárolnak, valamint hatalmas beruházásokat eszközölnek a hadiparban

is. A tengerészeti költségvetés összege 3,2 milliárd dollár.

KANADA VESZÉLYEZTETI AMERIKA BÉKÉJÉT

Rio de Janeiróból jelenti a DNB: A Gazeta de Noticias című lap azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a havannai nyilatkozat nem terjed ki a Malvine-szigetekre és Kanadára, ezt vendkívül figyelemreméltónak tartja. Az ismert bra-

Cadum kenőcs a gyermekek bőrbetegsége ellen

Semmi sem oly hatásos a gyermekek bőrének és hajának megbetegedése esetén, mint a Cadum kenőcs. A vörös, csalánkiütéses, pattanásos, hámló finom és érzékeny gyermek-bőrre nyugodtan kenhetik. Azonnal megszünteti a viszketést és sok bőr betegség okozta szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt használ sebek, bőrhámlás, kiütéses fekély, aranyér, rüh és ótvar ellen.

ziliai újság erről a következőket írja többek között:

„Kanada szüntelenül veszélyeztetni Amerika békéjét, mert a háborúban Anglia mellett harcol

és mert Nagybritannia számára fontos hadműveleti támaszpont. Ezen kívül a brit kormányának az a szándéka, hogy Kanadába menekül és innen folytatja a harcot a német birodalom ellen. Ez egyel több ok az amerikai népek számára, hogy nyugtalankodjanak, mint amilyen ok Guyana, Curacao, Martinique és a többi európai birtok. Teljesen indokolatlan tehát, hogy a havannai nyilatkozat hallgat a Malvine-szigetek kérdéséről, amelyekre Argentínának vitathatatlan joga van.”

AZ AMERIKAI EMBARGO HATÁSA ANGLIÁBAN

Az USA kormánya által a nyugati féltekén kívül eső országok viszonylatában a repülőgépezetre életbeletett: embargó Londonban az amerikai politika természetes folyományaként vették tudomásul, ami előkészületet jelent a támadás elleni védekezésre. Ami a határozat hatását illeti Nagybritanniára, Londonban megállapítják, hogy Anglia a föld minden részéről felelősséget vállalhat.

Népkozségi tagjaink figyelmébe

Vigyázz, hogy hol mit beszélsz.

Sohasem tudhatod, ki hallgat ki.

A természet egy beszélő és két halló szervvel áldott meg, ami arra tanít, hogy többet kell hallgannunk, mint beszélnünk.

Beszélni annyit jelent, mint vetni, hallgatni annyit, mint aratni.

Aki vigyáz a szájára és a nyelvére, sok kellemetlenségtől kíméli meg magát.

Ritkán bűnhődünk, ha keveset és gyakran bűnhődünk, ha sokat beszélünk.

Aki bölcs, megtanul hallgatni és figyelni. Hogyan akarod, hogy mások elrejtsek titkodat, amikor te sem tudod elrejtetni azt.

A meg gondolatlan fecsegés emberéletekbe kerül.

Ezeket az aktuális tanácsokat mindeki számára közölte, mégsem veszik azokat embertársaink elég komolyan fontolóra. A legerélyesebben figyelmeztetjük népközösségünk tagjait, hogy aki vét ezen tanácsok ellen, vét népközösségünk ellen is. Az ilyen embernek nemcsak segítséget nem nyújtunk, de mi magunk fogunk vele szemben megtorló intézkedésekkel eljárni és a hatóságoknak átadni.

Mindnyájunknak kötelessége nyugodtan és fegyelmezetten viselkedni. Mindnyájunk érdeke az általános nyugalom, a köz- és vagyonbiztonság fenntartása. Ebben a népközösségünk a hatóságokat a legteljesebb mértékben támogatja és ugyanezt elvárja minden tagjától is. Aki ez ellen vét, vét a népközösség ellen is.

Mindnyáján hivatalos közleményekből és az újságokból merítjük értesüléseinket. Ne igyekezzünk embertársainkat elkápráztatni azzal, hogy mi többet tudunk. Aki ezt teszi, az széllámszkodik embertársai hiszékenységével. Annyit tudok, amennyit te! Ez a becsületes ember válasza a kíváncsiszkodóknak és nem a fontoskodás. A fontoskodók és fantaszták szüleményeit kis intelligenciájú, vagy rosszakaratu emberek megoldják, feltűnjük, dátummal és helymegjelöléssel látják el és kész a szenzáció! Az ilyen szenzációk akadályoznak a mindennapi munkában és mindenkinek kárt okoznak.

Fegyelmeztett népközösségi tagnak kötelessége, barmi előadódik kerületi elnökségéhez, vagy központunkhoz fordulni tanácsért, információért.

A Bánsági Magyar Népközösség vezetősége

A spanyol-portugál szerződés jelentősége

Lisszabonból jelentik: A portugál sajtó nagy cikkben méltatja a most megkötött spanyol-portugál szerződés jelentőségét. A lapok megállapítják, hogy ez a szerződés biztosítja majd az érintkezést az európai nem hadviselő államok között, valamint ugyanakkor lehetővé teszi az akadálytalan forgalmat az amerikai és európai kontinensek kö-

Capitol

Nászút hármasban

Kitünő német zenés vigjáték mulatságos fordulatokkal. A főszerepekben: Theo Lingner, Maria Andergast, Paul Hochiger, Grethe Weiser, Johannes Riemann

Apolló

Világsiker

D. III. 88.

Hatalmas német repülőfilm eredeti felvételekkel. Az előadások kezdete: 6 és 9 órakor. Péntek és vasárnap délelőtt 11 órakor is van előadás a vidékiek részére.

A száz év előtti ópiumháború Anglia és Kína között a gyilkos mákony miatt tört ki

Pontosan száz esztendeje van annak, hogy 1840-ben a távoli keleten kitört az ópiumháború. A különböző politikai, hódítási, vallási, trónigénylési és egyéb célokból keletkezett háborúk után ezt az újajta háborút Anglia indította Kína ellen.

Az ópium mákból készül és azért magyarul mákonynak is hívják. Úgy nyerek, hogy a még éretlen mákfejekbe közvetlenül a szímkol lehelése után bemeztéseket tesznek és az ezen helyeken kifolyó, a levegőn sárgás-vörössé sűrűlő, sódó tejszerű nedvet tompa késsel levakarják, kis kalászzerű alakokba gyúriák, ezeket máklevelre takarják, vagy papirosba göngyölik, összetört mákfejek porával behintik, hűvös helyen megszárazítják, előbb szálkákba, majd faladákba csomagolják és forgalomba hozzák.

Az ópium fontos cikke a gyógyszeráraknak, amelyek számos ópiumos orvosságot készítenek.

AZ ÓPIUMSZÍVÓ — A HALAL FIA

De faj azoknak a népeknek, amelyek az ópiumot élvezeti cikknek használják. Ilyenkor az ópium lassan öli, testet és lelket gyilkoló mérég. Perzsiában, Egyiptomban, Kisázsiaiban, újabban

sok amerikai és európai kikötőben nagyon elterjedt az ópium élvezete. De mindeme országokban és kikötőkben az ópiumélvezők száma tízdrésze sem annak, ahányan Kínában, a menyrei birodalomban az ópiumnak hódolnak. A kínai városokban egymás hegyén-hátán vannak az ópiumbarlangok. Elvesztett ember, aki egy ilyenbe egyszer is betéved, mert nem tud többé leszokni az ópiumról. Kerevetre fekszik, kis pipát kap, amelynek paraszára kicsiny ópiumgolyót tesznek és a szerencsétlen ember szívja, csak szívja, amíg elbódul és mélyeséges álomba merül. Az ilyen ember gyönyörűeket álmodik, szépeket lát. Az ópiumos álom kárpótolja az élet sok gondjait, szenvedéséért, bajaiért.

Az ópiumálmából az ébredés keserű, fejtájjal, kimerültséggel jár. Ez ellen a veszendő áldozat má másnap, sokszor még aznap újabb ópiumszíváshoz menekül. Aki az ópiumot egyszer megízlelte, annál az életszükségtől válik, rem tudja nélkülözni, rabja lesz szenvedélyének. Testi egészsége rohamosan hanyatlik, szellemi ereje egészen a butulásig fokozatosan gyengül. Az ópiumszívó egy-két év alatt élő kísértette válik és időnek előtte belebukik a sírba.

Minden járványnál veszedelmesebb

A nagy kínai birodalomban az ópiumfogyasztók száma már a múlt század elején milliókra rugott. Kína császári kormánya belátta, hogy az ópium több áldozatot szed, akár a pestis, a kolera, vagy a gyakran ismétlődő éhínség és árvíz és azért betiltotta az ópiumnak a kínai állam területére való behozatalát. Kínában magában kevés ópiumot termeltek és az ottani termelőkkel a pekíngi kormány könnyen elbánt, mert kihirdette, hogy mindenkinek, aki a menyrei birodalom területén ópiumot mérészel készíteni, a legfőbb úr, a Menny Fia nevében palóssal leüti a fejét.

ANGLIA FELJAJDULT

Az ópiumbeviteli tilalomra azonban feljajdult Anglia.

Miért éppen Anglia?

Azért, mert az angolok már több mint száz év előtt Indiában nagyarányú ópiumtermelésre rendezkedtek be. Indiában az ópiumtermelés legnagyobb abihari és benáresi kerületekben folyik és már száz év előtt körülbelül egymillió embert foglalkoztatott Indiában az ópiumkészítés. Az ópiumot állami szabadalommal tették, Putna és Ghazipur városokban állami ópiumbeviteli hivatalokat állítottak fel. A termelőknek ott kellett az ópiumot az angol kormányzat által megszábotott áron beszállítani. Fogházzal és nagy pénzümbírtetéssel sújtották azt, aki csak egy unciányi ópiumot megtartott a maga számára, vagy pedig titokban valakinek eladott.

A FŐ AZ ÜZLET

Az angolok az Indiában termelt ópiumot mind Kínába szállították és évenként ezen a révén óriási nyereségre tettek szert. Ez magyarázza meg, hogy darvadoztak a kínai kormányzat ópiumbehozatali tilalma ellen. A pekíngi angol követ megjelent a császári palotában és kormánya nevében jegyzéket nyújtott át. A jegyzékben Anglia tiltakozott egyik főjövendelmi forrásának bedugaszása ellen. Az angol kormány nem törődött azzal, hogy az ópium következtében minden évben rengeteg sárja kínai válik a halálban még sárgábbá, csak azt látta, hogy az angol ópiumkereskedők fenetetlen tarsolyába nem potyog arany arany, mint azelőtt. Anglia azért követelte, hogy Kína a behozatali tilalmat vonja vissza és térje tovább, hogy az angolok Indiában termelt ópiumukkal elárasztsák a kínai tartományokat.

Kína nem enged

Kína kormánya azonban nem hederített az angol tiltakozásra és a nép érdekében hozott rendelkezést továbbra is fenntartotta. Egyben utasította a kikötői hatóságokat, hogy minden ópiumbevitelt akadályozzanak meg. Ekkor történt, hogy Kanton kikötőjében a kínai vámhatóságok lefoglaltak huszonnyolcezer láda indiai ópiumot, amelyet az angolok hoztak. Az angol konzul megjelent a katonai kormányznál és követelte a lefoglalt ópium szabadadtételét. A kormányzó válaszul elrendelte mind a huszonnyolcezer láda ópiumnak a tengerbe való dobását.

Anglia erre dühében megizentte Kínának a háborút.

KITÖRT AZ ÓPIUMHÁBORÚ

Száz év előtt a kínai hadsereg még nagyon elmaradt volt. Fegyverzete még az íj és nyíl volt, idomtalan pléh pajzsokat használt, az ellenséget pokoli ordítózással és csúf sárkányábrakokkal igyekezett megijeszteni. Természetes, hogy ez a hadsereg képtelen volt ellenállást tanúsítani az angol hadihajók által partra szállított kiképzett katonák puskái és ágyú tüzelésével szemben. Az angolok rohamosan haladtak előre a kínai szárazföldön és már Nankingot, a négyszáz millió lakosságú kínai birodalom második fővárosát is fenyegették. A kínai kormány igazsága tudatában mégis kénytelen volt tétre esni és békét kérni.

Anglia megadta a békét, de megszábotta annak árát. Kína a békeszerződésben hivatalosan is megengedte Angliának, hogy zavartalanul, tetés szerinti mennyiségben továbbra is szállítasson ópiumot Kínába, ezenkívül kötelezte magát, hogy az angol kormánynak huszonkét mil-

Jan Kubelik

Negyvenkét évvel ezelőtt egy nyurga, szláv ábrázati, koronfektetehajú, félénk tekintetű 18 éves fiatalember jelent meg egy téli estén a budapesti „Royal” koncertterem dobogóján. Ingplasztronja nem volt vakítóan fehér, nyakán festett fekete nyakkendő, szmókingja gyűrött, lakcipője viseltes. A Pesten akkor bemutatkozott művész kiűsö megjelentésével kiábrándította, viszont dobbonatosan biztos, mindeneket bámulatba ejtő technikájával, kristálytisza üveghangjaival, virtuóz Faganini-játékával valóságos elbűvölte, magával ragadta a hallgatóságát. Ezen a koncerten alapozta meg a fiatal Jan mester az ő későbbi világhírnevét, onnan indult világhódító körútjára, hova Dunkel Norbert, a pesti Rózsavölgyi zeneművész akkori tulajdonosának fia vitte el Kubeliket, mely útjáról a művész mint hangszerének ünnepeit mestere, dicsőségétől övezetten, zsebében sok remesen csengő arannyal tért vissza és a hegedűvirtuózok „Parnassien”-jei közt foglalt helyet. Pesten akkoriban a zenevilág valóságos „Kubelik-láz”-ban égett. Az ifjú Jan neve művészi fogalom lett. Ha a pesti értéktőzsdén egy szarancsú, ügyeskező „faiseur” eltalálta a kedvező konjunkturát, illetve sikerrel játszott a tőzsdéi kurzusok szeszélyesen forgó klaviaturáján, akkor kijelentették róla: „Lám ez a kópé olyan biztosan játszik, akárcsak Jan Kubelik!”

Kubelik esetében azonban újból hebizonyosodott az idők folyamán, hogy nem egyedül a lélekzetelállító virtuozitás, a tulszárnyalhatatlan technika dönti el a művész világsikerét. A koncertpublikum arra eszmélt lassanként, hogy Kubeliknek ördögös ujjai vannak, de boszorkányos temperamentuma mögött nem az eszményi muzikus lelke szárnyal, vonóját nem a zsvé benső hangjai vezérlik.

Paganini szülőföldjén: Itálában Kubelik egy róla írt rossz zenekritika miatt hevesen összerördült a római Corriere della Sera napilap zenekritikusával s attól fogva az olasz zenei sajtó mindenkor élesen támadta Jan mestert. Kubelik 9-szer járt Amerikában, hol kezdetben ünnepelelték, majd lassanként elejtették, ott neve végleg a feledés homályába merült. A zeneművészet égboltjára hirtelen felröppent, tündöklő meteorból egy gyorsan aláhulló nyáréji csillag lett, mely gyorsan kihűlt.

Az idők folyamán Kubeliket a nálánál művésziileg nagyobbonalu virtuóz kortársai: Szigeti József, Vasa Prihoda, Kreisler Frigyes, Jascha Heifetz, Mischa Elmann, Huberman és Toscha Seifert kiűtötték a nyeregéből. Az utolsó években már hallgatott róla a művész Krónika. Most a 60 éves mesterhegedűs halálos megbetegedésének híret hozta a prágai táviró.

Guttman Miklós

SCALA-ban

péntektől szenzációs kettős slágerfilm!

Deanna Durbin

Az első csók

és

STAN PAN

Miss Zenobia

UFA hirdató a legújabb eseményekről. — Előadások pontosan 5, 7 és 9.30 órákor.

Félegyházi András

A VILÁG LEGNAGYOBB HADSEREGE VEZÉRKAR ÉS TÖRZSTISZTEK NÉLKÜL

Mennyt ér valóiban az Egyesült Államok hadereje. — Az általános véd-kötelezettség bevezetése keveset segít

Ha pár évvel ezelőtt valaki azt mondta volna nyilvános helyen, Amerikában, hogy az Egyesült Államok is behozza az általános hadkötelezettséget: nyomban bevitte volna az első rendőrt a legközelebbi elmegyógyintézetbe. Az, hogy akarattuk ellenére sorozóbizottság elé kényszeríthessék USA szabad polgárait, sőt az egyéni jogok leg súlyosabb megsértésével hosszabb katonai szolgálatra, esetleg a háborúban való részvétellel testi épségük, életük kockázatására lehessen kényszeríteni: olyan hihetetlenül hangzott volna, mintha valaki a rabszolgaság visszaállítását mellett akarna hangulatot kelteni. Hiszen ezt nem merték megkísérelni a múlt világháború idején sem, amikor is csak

önként jelentkezőket soroztak, vettek be katonának s viték a háborúba.

Még pedig igen magas zsolddal, végkielégítési ígérettel s sok más anyagi előny kecsegtetésével. Amiből sok baj is származott, mert a világháború „veteránjai” évekig zaklatták a kormányokat e fokozott követelések kielégítésére s sok mindent ki is verekedtek.

Igaz ugyan, hogy a háború alatt ez az önkéntes jelentkezés rengeteg zaklatásra adott alkalmat. Sok helyen az erős, egészséges fiatal embereket kitétek állásukból, ha nem jelentkeztek „önként” s gyakran voltak úton-útfélen kitéve inzultusoknak, amiben főként a nők, az úgynevezett gyenge nem jeleskedtek. Rájuk szóltak, hogy miért nem mennek a háza védelmére? Az általános hadkötelezettséget azonban még ekkor sem merték szóba hozni.

Óriásit fordult a világ, hogy ez a világegyetem mégis valóra váljék Amerikában.

Az amerikai közhangulat rendkívül érdekes volt a hadsereg kérdésében. Még egyrészt rendkívül büszke volt hadi erényeire, fiatal történelmi hőseire és mai hadseregére is, főként flottájára, tisztjeire, addig a világháborúig általában leveté a hadsereg zsoldos katonáit. S míg egyrészt sehol sincs olyan túlzó kultusza kőnyvekben, filmekben a hősi mu táknak, főként a polgárháborúnak (amely valóban aránylag legvéresebb háborúja volt a múlt századnak), továbbá a jelenlegi hadseregnek s különösen a haditengerészletnek; addig oly kevés katonai egyenruhát sehol sem lehetett látni, mint ott. A katonák ugyanis a kaszárnyában átöltöznek s évekig jár-

hat az ember abban a nagy birodalomban, amíg egyetlen egyenruhás katonával találkozik. A tereken egymással melletti emelvényeken szónokolnak a hadsereg, a haditengerészet — Navy és Marine — külön-külön tborzói.

Igérnek fűt-fát, nagy zsoldot, végkielégítési előnyöket annak, aki felcsap s a haditengerészek a színes távoli világrészek érdekességének lőltői hangulatoként csábítják a kalandosabb hajlandóságúakat. Katonának leszerződte-lik a külföldit is. A nagyközség azonban mégis lenézte a zsoldosokat. Az volt róluk a nyers-polgári felfogás, hogy dolgozni szerető, kon-oly ember nem vállalja az ilyen furcsa foglalkozást. A gyerekjátékok csodálatosan gazdag változ-tosságából hiányzott az európai játékboltok ked-ves attrakciója: a katonai egyenruha, a huszár-ló, a játékhadsereg is. Mert ott

még a gyerekfantáziát sem izgatta a kat-náskodás.

Micsoda óriási lelki átalakuláson kellett hát át-riennie ennek a népnek, ha most mégis bevezeti az általános védkötelezettséget?!

Elégge idegenszerű volt az Egyesült Álla-mok katonai berendezkedése is. Volt az öt éves tborzás útján szervezett rendes hadsereg és flotta. Még pedig meglepően kis hadsereg a je-lenlős haditengerészet mellett. A múlt század végén e hadsereg még csak 25 gyalog, 12 lovas, 5 tüzér, 1 műszaki ezredből állt. Emellett minden állam saját nemzetőrséget szervezett, amelynek tagjait 1—2 hét alatt kivevették ki. Nem is ért ez utóbbi semmit, legfeljebb arra volt jó, hogy a kormányzók kinevezzék barátait az abban a biro-dalomban, ahol egyébként hiányzanak a rangok, kiténtetéseit, megkülönböztetések. 1916-ban ugyan e milíciák nemzeti gárda nevet kaptak s a központi kormány befolyást nyert az állami nemzetőrségek felett a szervezés, kiképzés, szol-gálat, felszerelés egyöntetűvé tétele érdekében. Azonban ma is idejétmúlt, életképtelen ala-tulatok ezek s legutóbb például a Kentucky állam kormányzója által kinevezett sokszáz ezredes rangját hatálytalanították. A derék kormányzó ugyanis minden barátját megajándékozta e ranggal.

Az USA haditengerészete s légi hadereje azonban elsőrangú és fejlesztésére

csillagászati számú dollárokat költenek.

Nem kétséges, hogy hatalmas lesz hadserege is. De mikor? Mert katonákat lehet tizmilliók tö-megekben fegyver alá állítani, fegyvert is lehet óriási sziériákban gyártani, vezérkari és törz-sztiszteket azonban nem, sőt gyakorlott alsóbb tiszteket és altiszteket sem. Ami azonban embe-rileg lehetséges: azt gyorsan el fogják érni, hi-szen Amerika valóban a szinte képtelen lehető-ségek csodálatos hazája s mint ott mondják: Samu bácsi (Uncle Sam) mindent jól szokott csinálni, amihez kezd!

K. A.

Soós István dr. országgyűlési képviselő közbenjárása a biharmegyei községek panaszá ügyében

Todorut tábornok-megye főnök megígérte a sérelmek orvoslását

Nagyváradról jelentik: Az utóbbi napokban Biharmegye több községéből olyan természetű panaszok érkeztek, hogy a községek és a falvak lakossága a jelenlegi körülmények között nem tudja gyümölcsstermeszt és leszedni és értékesíteni.

A gyümölcsösökben és a szőlőhegyeken a hegyörök és a kerítők képtelenség a sorozatosan előforduló kihágásokat megakadályozni.

A szőlőtermés pedig így is katasztrófálisnak ígérkezik és a falusi lakosságot senki sem tudja biztosítani arról, hogy a gyenge termés akadálytalanul beérhet.

Ügyszintén a kormány mezőgazdasági intéz-

kedéseinek meg nem felelő módon eszközlik a rekvirálásokat is.

Soós István dr. országgyűlési képviselő szerdán megjelent Todorut tábornok-megye fő-nöknél és kérte, hogy a felsorolt panaszok ügyé-ben illetékes helyen tegye meg a szükséges lépé-seket.

Bihar megye prefektusa a legnagyobb jóin-dulattal és megértéssel hallgatta meg a magyar-ság képviselőjének előterjesztését és kijelentette, hogy illetékes helyen már közben is járt a panaszok megszüntetése és orvoslása ügyében. Ami pedig a rekvirálási panaszokat illeti, mindez egyes esetben a konkrét panaszok alapján fog eljánni az illetékes hatóságoknak.

A „Vidító-Veszelyanka” sikere Kárpátalján

Megtört a pálinkás szatócsok hatalma.

Kárpátalja lakóinak életét évtizedeken keresztül megrontotta a denaturált szesz, amely lelkiismeretlen kereskedők útján jutott először a ruszinok-hoz, akik azután

nem ipari és háztartási célra, hanem ivásra használták fel.

A denaturált-szesz fogyasztása sokszor adott alkalmat arra, hogy a nehezen szerzett kereset lelkiismeretlen kezébe kerüljön, nem szólva arról a pusztításról, amelyet az emberi szervezetben végzett.

Illetékes magyar kormánykörök Kárpátalja visszacsatolása után elhatározták ennek a pusztító népszokásnak kiirtását. Tisztában voltak azonban azzal, hogy a denaturált szesz árusításának pusztító eltiltásával a kívánt célt nem érhetnék volna el. Ezért a

kormányzói bizottság jóváhagyásával a Hangya szövetkezet „Vidító — Veszelyanka” néven ma-gas szesztartalmú bort hozott aránylag olcsó áron forgalomba kizárólag Kárpátalja területén.

Nagy közkedveltségre tett szert a Vidító és a denaturált szeszforgalom visszaesett. A kedvező fo-gadtság után következett az új kormányrendelet, amely Kárpátalja területén a denaturált szesz árú-sítását különleges engedéllyel tette függővé.

A kormányzat rendelkezése megtört a pálinkás szatócsok hatalmát és ezzel együtt józanabb élet alakulhat ki Kárpátalján. A későbbi idők folyamán nem lesz nehéz feladat a Vidító szeszfoktartalmát csökkenteni és ezzel rövid idő múlva csak az emléke-fog élni a denaturált szesz pusztító és romboló ha-tásának.

A kormány intézkedései következtében a gazdasági életben enyhülés tapasztalható

Bucurestiből jelentik: Leon Gheorghe nemzet-gazdasági és ideiglenes pénzügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozatot tett, amelynek során a többi között a következőket mondotta:

— A legutóbbi események és kivételes körülmények a román piacra olyan lélektani befolyást gyakoroltak, amely alkalmas volt arra, hogy indokolatlan és túlzó következtetéseket vonjanak le a gazdasági helyzetre és általában az állam pénzügyeire vonatkozóan. Néhány nappal Beszarábia és Észak-Bukovina elvesztése után bizonyos jelenségeket lehetett észlelni a gazdasági életben és ennek kihatásaképpen az állam bevételai terén, ez azonban csak átmeneti jellegű volt.

A kormány bel- és külpolitikai jellegű intézkedéseinek nyomán enyhülés lépett fel és ez azonnal éreztette hatását a kincstár bevételéinek tekintetében.

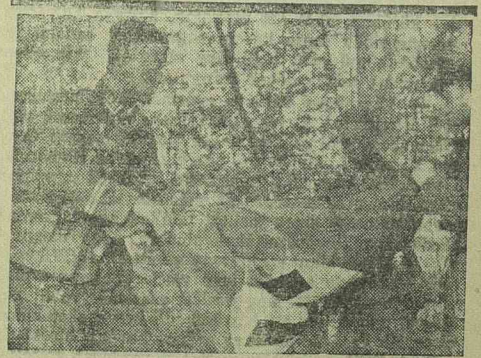
— Az ismeretes törvények előlére tanui lehetünk a piac normális menetének helyreállításának és ez magától értetődően éreztette kihatását az állami költségvetés bevételéinél. Ennek igazolására elegendő, ha elmondom, hogy július hónap első tíz napjának bevételai után, amelyeket erősen befolyásoltak a közelmúlt eseményei, a bevételek állandó emelkedést mutatnak. Így július 20-tól 30-ig 863 millió lei folyt be, míg a hónap első tíz napjában a bevétel 749 millió lei tett ki. A növekedés tehát 15.2 százalék, ami

főkéletesen mutatja a normális helyzet vissza-térését.

Hasonlóképpen a július hónap utolsó tíz napjának bevételai 3.60 százalékos emelkedést mutat az elmúlt hónap utolsó tíz napjával szemben. A fenti

adatok mindennél világosabban mutatják mennyire indokolatlan az az aggodalom, amely július hónap első napjaiban idegesség formájában megnyilvánult. Ennek az ideges állapotnak egyszer és mindenkorra vége van.

— Másodsorban fel kell hívjam a közvélemény figyelmét a pénzügyi amnesztia törvényre, amelyet különleges bizottság javaslata alapján fogadott el a pénzügyminisztérium. A törvény nemcsak meg-elégedést keletet a kereskedők, iparosok és a többi adózók körében, nemcsak pénzügyi megbékélést hozhat, hanem eszköz a kincstár és az adózók közötti jóviszony helyreállítására.

Az utolsó német felderítő osztag is befejezte munkáját a Magiott-vonalban.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-15.

Az eső halkán csepereg...

Az eső halkán csepereg
És szürke, bús a föld, az ég,
De balzsamos, langyos a lég
S a földről könnyű pára száll
Az ég felé.

Alig-alig hullik alá,
Az ég felé már újra száll,
Nyugalmat itt lent nem talál,
A föld csak rövid állomás
S már megy tovább.

Örök törvény parancsa ez:
A földi lét csak pillanat,
Tovább időzni nem szabad,
A cél az ott van messzi fent,
Felhők felett.

Esősepp tisztán földet ér,
Itt rá szeny és salak tapad,
De mindez újra itt marad,
Mikor szivárványnak száll fel
A kék égbe...

Az eső halkán csepereg...
Én megértem, emberek,
Hogy e bűnös földi létünk
A kezdet és vég között csak
Egy pillanat csupán.

Szondy György

(—) **Királyi kihallgatások.** A főudvarnagyi hivatal 59. számú jelentése, Öfelsége, a király július 31-én munkákihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Baliff Ernest tábornok-szárnysegéd, királyi tanácsost, Mihai Manolescu külügyminisztert, Priboianu M. hadfelszerelési minisztert és Pais N. ellentengernagy-szárnysegéd, légügyi minisztert. Az uralkodó délelben ebédelt látva vendégül Wilhelm Fabricius bucarestii német követet, Ernest Urdeareanu udvari minisztert és Romalo Alexandru berlini román követet.

— A pápa üdvözlő távirata az olasz uralkodóhoz. Rómából jelentik: XII. Pius pápa táviratot intézett az olasz király és császárhoz uralkodásának negyvenéves évfordulójára alkalmából.

— **Cacsek lapjának állásfoglalásával elégedetlenek a jugoszláv kormánykörök.** Belgrádból jelentik: Cacsek helyettes miniszterelnök lapja, a Hrvatski Dnevnik legutóbbi számában állást foglal a jugoszláv miniszterelnök által bejelentett reformokkal szemben. A lap szerint a tervezett intézkedések nemcsak fölöslegesek és értelmetlenek, hanem egyes veszedelmek, Cacsek lapjának ez az állásfoglalása élelnek elégedetlenséget keltett a kormány-párt körében, ahol azt mondják, hogy a helyettes miniszterelnök lapja káros magatartást tanúsít és szabaddkőművesek befolyása alatt áll, akik ellen a tervezett intézkedések irányulnak.

— **Végzetessé válható gyermekeiké.** Bucurestiből jelentik: A Curentul majdnem végzetessé vált gyermekecsinnyről számol be. A Roman megyei Corcun községből több falusi gazda ment be Romamba, a vásárra. A gazdák gyermekei elunták a vásárt nézni, kimentek a vasúti állomásra közelbe és nézték a vonatokat. A sinek mellett találtak egy hatalmas vasdarabot, felvonszolták a sinekre, hogy megnézzék, el tudja-e lökni a mozdony az útból. A CFR váltóór észrevette a sinen levő vasdarabot, az utolsó pillanatban elvette, még mielőtt a személyvonat keresztül haladt. Az ott bémészködő gyerekeket letartóztatták és átadták őket a fiataalkarjai bíróságának. A CFR szakértők szerint a vasdarab fejtélenél kiskilatta volna a személyvonatot és biztosan több emberáldozatot követelt volna a gyermekecsiny.

(—) **A főpolgármester szabadságon.** Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap kezdte meg két heti pihenő szabadságát. Ezen idő alatt a városházán Tieran Emil dr. alpolgármester helyettesíti.

— **Nem mennek jugoszláv államférfiak Olaszországba.** Rómából jelentik: Hivatalos cáfolat jelent meg azokkal a külföldön elterjedt hírekkel kapcsolatban, amelyek azt jelentették, hogy a jugoszláv államférfiak a hét végén hivatalos látogatásra Olaszországba érkeznék.

— **A windsori herceg Wood kapitány néven utazik egy amerikai hajón.** Lisszabonból jelentik: Az Amerikába induló „Extender” nevű hajó utasai között van Bybel varsói és Plihipps római amerikai nagykövet. Ugyancsak ezen a hajón utazik a windsori hercegi pár is. A windsori herceg és felesége „Wood kapitány és neje” név alatt szerepel.

— **Mozgalom a francia szabadkőműveseg megszüntetésére.** Genfből jelentik: A Le petit Dauphinois nagy cikket írt a francia szabadkőművesek ellen és követeli, hogy ezt az intézményt, amely a legveszedelmesebb háborús uszítók közé tartozott és a legnagyobb mértékben felelős az ország összeomlásáért, nyomban szüntessék meg és még a nyomait is tüntessék el a francia közéletből.

— **A tengeren levő eszt hajóknak orosz kikötőbe kell befutniuk.** Tallinből jelentik: Az eszt nemzetgazdasági miniszter utasítást adott a Kanada és Amerika felé tartó eszt hajóknak, illetve azoknak is, amelyek már útban vannak hazafelé, hogy nyugat felől minden eszt hajónak Murmanszk kikötőjébe kell befutnia. A Csendes Óceán felől jövő eszt hajók Vladivosztozk kikötőjébe mennek. Valamennyi eszt hajónak várni kell a parancsot, hogy a szovjetizáló tegek az eddigi eszt zászló helyébe, rögtön azután, hogy a Szovjetunió hozzájárult Eszországnak a Szovjet-be történő bekebelezéséhez.

Történet az ölbeli ebecskéről

Este hét óra után az emberek legnagyobb része hazasiet a munkából. Az aszfalton tolong a sok ember. A sétálóknak egy hölgy ölbeli ebecskéjét sétáltatta. Az ebecskének ügylátszik nem tetszett valami nagyon ez a móka, szeretett volna inkább szabadon hancurozni, mint szép engedelmesen porózni sétálni. A kiskutyá lühegett, húzta maga után az úrnőjét, aki ruszos szájjával csillapította kedvencének a túlbuzgóságát. De hirtelen megtörtént a baj. A kutya addig rángatta a pórázt, míg elszakadt és erre usgyé nekiiramodott, persze a forgalom kellős közepébe ugrott, mert a túlsó oldalról intett neki valamelyik kollégája. Velőtrázó sikoly, az úrnő az első pillanatban alighanem arra gondolt, hogy most el fog járulni, de mégis jobbnak látta, hogy kedvence után iramodjék. A kutyas meghallotta úrnőjének a szavát és mert sejtette, hogy ebből jó nem következhetik, félelemmel lehajolt. Várta az ütést. Ez még nem lett volna olyan nagy baj, csakhogy az ölbeli ebecske éppen a villamos vágányok közé feküdt és pont akkor közeledett az egyik hármaskocsi. A kocsisvezető fékezett, az emberek leugráltak a villamosról, azt hitték baj van. A tulajdonosnő idegesen lódított egyet a kutyán, aztán fellemelte és igyekezett gyorsan eltűnni az emberek közt.

— **Tovább folynak a német—jugoszláv gazdasági tárgyalások.** Berlinből jelentik: Hivatalos körök a legkatégorikusabban cáfolják azokat az angol forrásból eredő közléseket, amelyek arról szólnak, hogy a német—jugoszláv kereskedelmi tárgyalások megszakadtak.

— **Hollandia háborús vesztesége.** Hágából jelentik: Hivatalos adatok szerint Hollandia a háború során halottakban 2890 embert, sebesültekben 6.810 katonát veszített. Ezeket kívül Rotterdamban 6.9 polgár életét veszítette a harcok során és számszagon eltűntek.

(—) **Gyászír.** Fischer Dávid kereskedő felesége, született Steiner Karolina, 66 éves korában hosszasan szenvedés után meghalt. Férjével negyven évig élt boldog, zavartalan házasságban. Gyászolják férjén kívül testvérét, sógorait és nagyszámú rokonság. A temetés ma, pénteken délután öt óra körül megy végbe a belvárosi zsidó temető halotti osztonkából.

(—) **Óráf lopott.** Jurma Avram római vendég-lős feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a lakásából elvitt egy zseborát, amelynek értéke kétezrezeröttszáz lei. A nyomozás megindult.

— **Előre fizetendő a látványossági adó vendéglátó zenekarok szereplésénél.** A Vendéglátó Szindikátusa értesíti zenekartartó tagjait, hogy egy újabb rendelkezés szerint a látványossági adó mindig 10 napra előre fizetendő az adóhivatalnál. Utólagos befizetést a pénzügyi hatóság nem fogad el, hanem büntetési jegyzőkönyvet vesz fel a mulasztó ellen és ez esetben a legkisebb büntetés 10 ezer lei.

— **Új beosztást kapnak a menekült tanerők.** Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumban most készítik el a menekült tanerők új beosztását. Ezt a beosztást legkésőbb augusztus 15-ig elkészítik azoknak a kérvényeknek alapján, a melyeket a Beszarabiából és Észak-Bukovinából menekült tanerők benyújtottak. A kérvényeket a lehető leghamarabb mérten kedvezően intézik el és mindenki odakerül, ahová beosztását kérte. Szeptember elsejétől kezdve kötelezővé teszik minden tanerőnek, hogy helyét elfoglalja. Azok a tanerők, az ország bármely részéből, akik áthelyezésüket kívánják kérvényezni valamely más helységbe, legkésőbb augusztus 10-ig nyújthatják be indokolt kérésüket a nemzetnevelésügyi minisztériumba.

— **Japán hajók elkerülnek az angol kikötőket.** Stockholmból jelentik: Göteborgi tengerészeti hatóságok értesülése szerint a japán tengernagyi hivatal szikratávíró parancsot adott hajóegységének, melyek az angol kikötők felé tartanak, hogy változtassák meg útirányukat és menjenek a hiszabáni kikötőbe.

(—) **Vuchetich György — gazdasági főtanácsos.** Budapestről jelentik, hogy a magyar kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére brinjei és csemeje Vuchetich Györgyöt a Szombathelyen székelő Dunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatóját, a gazdasági élet terén szerzett érdemei elismeréséül gazdasági főtanácsossá nevezte ki. Vuchetich György, aki testvére főszerkesztőnek, a világ-háború előtt, mint tiszt Temesvárott szolgált, majd a háború befejezése után, mint szolgálatonkívüli tűzérőmagy elvégezte a gazdasági akadémiát és mint gazdasági felügyelő, majd kamarai igazgató fejtett ki igen értékes munkásságot. A szakrodalomban is jelentős nevet szerzett. Mostani kitüntetésére bizonyára őszinte örömet kell sok régi temesvári és bántási ismerőse körében.

(—) **Öngyilkos aggastyán.** Lintz Jakab, nyolcvannégy éves máriaföldi gazda öngyilkossági szándékkal háza padlásán felakasztotta magát és meghalt.

(—) **Megsemmisített pályázatok városi állásokra.** A városnál íresdedben levő tíz állásra szeptember 3-ra hirdett pályázatokat a főpolgármesteri hivatal megsemmisítette. A város intézkedése a helyi miniszter ama rendelkezésén alapszik, hogy egyelőre új köztisztviselőket nem lehet kinevezni.

— **Borzalmas vasúti szerencsétlenség 41 halálos áldozattal.** Newyorkból jelentik: Az Orszay állambeli Aagen mellett egy automotorvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében az automotor személyvonagja kiugrott a snekről és 300 méternyi távolságba vetődött el. A bennülő 41 utas szenné égett.

— **Az angliai menekültek zöldséges kerteket ültetnek.** Londonból jelentik: A kormány tervezet dolgozott ki, hogyan hasznosítsák az Angliában összerolódott külföldi menekültek munkáját a közellátás érdekében. A tervezet szerint az összes díszkerteket, virágos parkokat zöldséges kertekké alakítják át és a menekültek a földmunkában fognak segédkezni, hogy a menekültégelyt megszolgálják.

(—) **Sulyos csapás érte Wiszkocsill József nyugalmazott zombolyai tanítót.** Felesége, született Potye Istványa ötvenöt esztendősen korában rövid szenvedés után meghalt. Halálát mélyen suttott férjén kívül gyászolják gyermekei: Wiszkocsill László és Wiszkocsill Loli, menyé, unokája és számos rokon. Temetése nagy részvétel mellett tegnap délután ment vége Zombolyán. Lelki üdvéért az engesztelő szentmiséldozatot szombaton, augusztus 3-án reggel félnyolckor tartják a zombolyai plébániatemplomban.

— **Angol tudósok feltalálták a vér elraktározásának új módszerét.** Az angol tudósok világhíressé vált felfedezést tettek a vérátömlesztés terén. Eddig vérátömlesztés céljaira vért csak 3 hétig lehetett megőrizni. Különleges eljárással lehetett eddig a vért három hétig frissen megtartani, még pedig hűtés segítségével. Szállítani vért eddig nem lehetett. Az új tudományos felfedezés olyan eljárás, amely szerint a vért korlátlan ideig frissen meg lehet őrizni. A találmány legnagyobb értéke az a körülmény jelenti, hogy a vért poralakban lehet megőrizni és korlátlanul akárhová lehet elszállítani. Feloldás után a vér visszanyeri eredeti jellegét és alkalmát.

— **Augusztus 15-én kezdődik a vadászat.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatósága elhatározta, hogy már augusztus 15-től kezdődőleg megengedi a vadruccák és vadilbak vadászatát.

— **Halálosvégi esőszakadás a Szent Anna taven.** Kézdivásárhelyről jelentik: A háromszékmegeyi Torja községből nagyobb társaság rándult ki a festői szépségű Szent Anna tához. A kirándulók csónakra ültek s körül akarták evezni a tavat. Hirtelen vihar keletkezett s a csónak a part közelében felfordult. A bennelők úszással vergődtek partra, Vargha József 27 éves torjai cipészemester azonban nem tudott úszni és elmerült a hullámokban. Holttestét csak másnap találták meg.

Életmentő számár

Egész Montenegróban elterjedt a híre annak a hűséges szárnak, amely megmentette gazdája életét. A számár egy Ozmán nevű beránai szénégető, aki köztudomásosan jól bánt a hűséges állattal. Amiódon egy napon Ozmán a szesztaróváci erdőbe ment fát vágni, egy hatalmas öreg fa kidöntése közben vigyázatlanul viselkedett és a fatörzs egyik lábára zuhant. A szerencsétlen ember képtelen volt kiszabadulni a fatörzs alól és kétségbeesetten állapította meg, hogy az elhagyott erdőben lassú éhhalál vár rá. Ekkor utolsó reményeként eszébe jutott a szárnak, flütyszóval odahívta a legelésző állatot és megmondta neki, hogy menjen haza a faluba és hozzon segítséget. A számár néhány percig körülnézdegélt és szimatolta gazdáját, aztán elvágtatott. Órák teltek el kétség és remény között. Egyszerre a szénégető meghallotta a számár patának dobogását. A hűséges állat egy férfivel tért vissza, akivel az erdei úton találkozott és addig nem engedte továbbmenni, amíg végre meg nem értette vele, hogy el akarja valahová vezetni. A férfi lassanként megértette a számár különös viselkedésének okát és követte az állatot. Mikor a szerencsétlenség színhelyére ért, akkor jött csak rá, hogy tulajdonképpen mit kíván tőle a számár, felült az állatra és a legközelebbi faluból gyorsan segítséget hozott. A fatörzs alól kiszabadított szénégetőt aztán hűséges szárnak hátára ültették és úgy vitték be a kórházba.

(—) Szabadságolások a helytartóságon. Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap nyári szabadságra utazott, amelyet feleségével együtt Bok-sánbányán tölt. A királyi helytartó augusztus 20-án tér vissza Temesvárra. Ugyancsak három hetes szabadságra utazott Buziasfürdőre Demenescu Ioan, a királyi helytartó kabinetigazgatója. Jucu Cornel helytartósági kabinetfőnök Lugosra utazott, ahol három hetes szabadságát tölti.

— Cáfolták a török csapatösszevonásokat. Ankarából jelentik: A török távirati iroda hivatalosa megcáfolja egyes külföldi hírügynökségek, lapok és rádióállomásoknak azt a tendenciózus és alaptalan híradását, mintha Törökország keleti határai mentén csapattevéket összpontosított volna. (Rador)

Jó hatást gyakorolt Bulgáriában Manoilescu külügyminiszter nyilatkozata

Szófiából jelentik: Bolgár kormány körök nagy figyelmet szentelnek Manoilescu román külügyminiszter minapi kijelentéseinek és azt olvassák ki a külügyminiszteri nyilatkozatból, hogy

Románia békés és barátságos viszonyt kíván kielégíteni a vele szomszédos államokkal. Szófiában úgy találják, hogy Manoilescu kijelentései pozitív formában gyakorolnak majd befolyást Délkelet-Európa békéjére.

— Bezárták két hamis-paprikát készítő gyárat. Bucurestiből jelentik: Két gyárat lepleztek le, amelyek hamisított és festett paprikát hoztak forgalomba és amelyek bűrláton aluli egészségügyi viszonyok között dolgoztak. A két gyárat, amelyeknek a tulajdonosa egy Goldstein és egy Váradi nevű egyén, bezárták.

— Hollandiát újjáépítik a szabadságolt katonákkal. Hágából jelentik: (Német távirati iroda.) Augusztus elején újabb tizenkétezer szabadságolt katonát a holland hadseregben. Eddig mintegy 12.400 embert szabadságoltak valamint 2400 altisztet, akiket most felvesznek az újjáépítés szolgálatába.

— 14 éven aluli gyermekek beutazhatnak Argentínába. Buenosairesből jelentik: A kormány megengedte a háborús területekről menekült 14 éven aluli gyermekeknek Argentínába való belépését.

— Tolsztoj Leó leányának tyúkfarmja. Newyorkból jelentik: Tolsztoj Alexandra grófnő, Tolsztoj Leó gróf leánya sokféle próbálkozás után tyúkfarmot alapított Connecticut államban. A szerencse kedvezett a grófnőnek, a farm évről-évre többet jövedelmezett, a grófnő nagy vagyont gyűjtött, úgy, hogy eleget tehetett régi kedvtelésének, a jótékonykodásnak. Iskolákat alapított, orosz gyermekek számára kórházakat is létesített. Bár rengeteg tyúka volt, a grófnő épügy, mint édesapja, vegetáriánus volt, sőt szigorúan megtiltotta azt is, hogy a farm területén tyúkot leljenek. A farmját most váratlanul eladta és nagyobb körútra indult Texasba, Floridába és Luisianába, ahol édesatyjáról fog előadásokat tartani.

(—) Orvosi hír. Dr. Hirsch Sándor, bőrgyógyász, húgyszervi és nemibetegségek szakorosa ismét rendel. Vízértékgátolok és aranyér injekciós kezelése. Rövidhullám és röntgen. I., Ady uca 2. „Palace”-ház. Telefon: 24—26.

BAILE HERCULANE

CASINO állandóan nyitva Rulett - Baccarat - Brazilians

(—) A Korber-kalappgyár leállította üzemét. A nagyszentmiklósi Korber-féle kalappgyár a szükséges nyersanyag hiányában leállította üzemét és száználvalan alkalmazottját szabadságra. A kalappgyár nem tudja külföldről beszerezni a gyártáshoz szükséges nyersanyagot és ezért volt kénytelen a munkát megszüntetni. Nyersanyaghiánnyal küzd különben a Bánság több más kalappgyára is.

(—) Állatorvosi előléptések. A Temes királyi helytartóság területén előléptek a következő állatorvosok: Stanuleti Traian dr. temesmegyei főállatorvos, Bogdan Ioan dr. vingai járási állatorvos, Micu Ioan dr. teregovai járási állatorvos, Mircea Traian dr. faceti járási állatorvos, Belcea Coriolan dr. nándorhegyi járási állatorvos, Bordan Petru dr. birki járási állatorvos és Oroveanu Coriolan dr. bélini járási állatorvos.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára B. I. olvasónk száz leit adományozott.

(—) Adomány a szülőotthon javára. A magyar szülőotthon és csecsemőgondozó javára B. I. olvasónk ötszáz leit adományozott.

Londonban világ vége hangulat uralkodik

A német „Centropa Press” sajtó tudósító a következőket jelenti: Az angolai légkör éppen olyan, mintha a világ vége a közel napokban bekövetkezne. Az angol ifjúság vad orgiákat rendez és így próbálja elnémítani szorongó idegességét. Amíg a főváros, London mély sötétségbe burkolódik és így próbál menekülni az éjjeli német légitámadásoktól, a lokálokban igen mozgalmas élet folyik. A vad mulatózások csak a reggeli órákban érnek véget. Erotikus magánelőadások, szerencsejátékok, rettenetes mennyiségű pezsgő fogyasztása és fantasztikus beléptidíjas revük szórakoztatják a főváros mindenben feledést kereső publikumát. Ezek látogatói nagyobb részt gazdag családok fiai és minden nemzetségekhez tartozó bártáncosnók. Vannak azonban az ilyen helyeken előkelő hölgyek is, akik közül már nem egy kijelentette, hogy sokkal könnyebb részegen meghalni és ezért mulat oly fékevesztetten. Egy pilóta tiszt, akinek a következő éjszaka kellett volna elindulnia felderítő útra Németországba, kijelentette, lehet, hogy ez lesz utolsó éjszakája s azért ezt most ki akarja alaposan élvezni. A londoni egyházak parokiái már mozgalmat indítottak a világ végét ünneplő orgiák betiltására, de ismerve az angol nép pánik és felejtési akaró hangulatát, valószínű, hogy ennek nem sok eredménye lesz... A recept: „Idd le magad, mielőtt meghalnál” erősebbnek bizonyul, mint az egyházi figyelmeztetés.

A pékek nem szüntethetik be a kenyérsütést

Jelentették, hogy a temesvári malmok és a pékek megbízottai felkeresték Marta Alexandru dr. királyi helytartót és a liszthiányról panaszkodtak. A gazdák tartózkodnak a búza eladásától és a liszthiány ennek következménye. Marta Alexandru dr. királyi helytartó erre a nagyobb gabonakészletekkel rendelkező községekben kényszereladást rendelt el. Ezzel kapcsolatban Baran Coriolan dr. főpolgármester kijelentette, a pékeknek maguknak kell gondoskodniuk, hogy elegendő liszt álljon rendelkezésükre és liszthiány címén nem szüntethetik be a kenyérsütést. Attól a péktől, aki műhelyét bezárja, megvonják az iparengedélyt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Pénteken, augusztus 2-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Uniri téren levő Weisz gyógyszerár.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu uca sarkán levő Craciun gyógyszerár.

Mehalban a Corvin gyógyszerár és Újkezdőn Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Felmentette a hadbíróóság az emberséges határórt

Kolozsvárról jelentik: Ciulca Ioan máramarosi határőr ez év tavaszán, a nagy tiszaí áradások idején egy hajnalon azt vette észre, hogy a megáradt Tisza hőmpölygő hullámai több tutajt sodornak a magyar határ felől a román határra. A tutajok egy része olyan erővel csapódott a parthoz, hogy súlyosan megrongálódtak. A tutajosok egyrésze a tutajok kijávitásához fogott, míg két tutajos a közelben tartózkodó őrszemhez ment és elmondta, hogy a több napja tartó áradások miatt nem tudtak faluk közelében kikötni, a magukkal hozott élelmiszereket elfogyott és már egy egész napja semmit sem ettek. Megkérték az őrszemet, hogy engedje meg nekik, hogy a közeli faluban élelmiszereket vásároljanak.

Az emberséges őrszem látva a tutajosok helyzetét, velük ment a közeli korcsmáig, ahol élelmet szereztek be, majd visszakísért a tutajosokat, akik nem sokára tovább is indultak.

Az eset azonban kitűnődött és az őrszemet katonai törvényszék elé állították, mert megengedte, hogy a tutajosok partra szálljanak.

A kolozsvári katonai törvényszék tárgyalásán behozonyosodott, hogy Ciulca ugyan megengedte a tutajosok partraszállását, de az élelmiszereárlókat saját felügyeletével engedte csak a faluba, tehát minden övintézkedést megtett.

A katonai törvényszék tanácsa arra az álláspontra helyezkedett, hogy az őrszemnek egyenes kötelessége volt, a hadsereg szellemének megfelelően, a hajbajutott emberek segítségére lenni és azért, hogy a szükséges elővigyázatosság mellett megmentette az éhezéstől, emberileg cselekedett, kötelességét nem szegte meg. Ezen az alapon a vádlottat egyhangúlag felmentették.

A Sfatul Negustorese köszönete Leon pénzügyminiszternek

Bucurestiből jelentik: Leon Gh. pénzügyminiszter a következő táviratot kapta Niculescu Ritz szénátortól a Sfatul Negustorese központi elnökétől:

„Az ország kereskedő és iparostársadalmi a legmélyebb hálaajáról, köszönetéről és odaadásáról biztosítja Excellenciádat, mert kegyes volt az új pénzügyi amnesztia törvénnyel kéréseinknek eleget tenni és ugyanakkor több más problémánk megoldásában segítségünkre lenni”.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Negele Ferenc nyomdász Erika nevű leánya, Schwartz Ervin Mór gépkecsvezető Ervin nevű fia, Vandrus József asztalos Zsuzsanna Jolan nevű leánya és Butu Petru állami tisztviselő Eugen nevű fia.

(—) Kifogták a Temes halottját. Megírtuk, hogy Fenyves Imre, negyvennégy éves rudnai lakos fürdő közben a Temesbe fulladt. Holttestét tegnap kifogták a vízből és a temesvári ügyészség megadta a temetési engedélyt.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Schmelzer Ibolya 27 naps, Focht Gáspár kereskedő 55 éves, Condali Mihályné született Sós Erzsébet 60 éves és Brancu Gheorghe munkás 44 éves.

Nagy változások a francia diplomáciában

Viclyből jelentik: A francia hivatalos lap mai számában törvényrendelet jelent meg, amely a diplomáciai életben nagyfontosságú változtatásokat teremt. A rendelet szerint az eddigi washingtoni francia nagykövetet de Saint Quentin-t rendelkező állományba helyezték és helyébe Henry Haime versaillesi polgármestert neveztek ki. Rendelkező állományba helyezték Massill ankarai, Adrien Thierry bucarestii és Jeanvis Iisszaboni francia nagyköveteit. Bucurestie Charbelien I. osztályú követet és meghatalmazott minisztert neveztek ki nagykövetté, míg Lisszabonba Obeon eddigi montevidói nagykövet került. Bjere belgrádi meghatalmazott miniszter és követ helyébe Mocrain eddigi stockholmi francia nagykövet került. Guerlin eddigi budapesti francia nagykövetet Stockholmba helyezték és helyébe Damphier oslói francia nagykövet kerül.

= KÖZGAZDASÁG =

Nyári forgalom, tartott árak jellemzik a kereskedelmi piacot

Néhány áru kivételével a raktárak kellően vannak felszerelve

A bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi heti jelentése szerint a kereskedelmi forgalomban július utolsó napjaiban további csökkenés volt tapasztalható, azonban az árak általában továbbra is tartottak. Azokban a cikkekben, amelyekből az előző hetekben is hiány mutatkozott, a helyzet most sem javult. Az egyes szakmák, illetve cikkek forgalmával kapcsolatban a következőket közli a bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara legújabb jelentése:

Gyarmatárúknak az import továbbra is nehéz, azonban a készletekben alig mutatkozott lényegesebb változás. A helyi cikkek közül továbbra is hiány van zsiradékokban, Vaj, sajt és zsiradékok áraiban újabb emelkedések tapasztalhatók. A főzelékfélékben és zöldségekben mutatkozó nagy kínálat miatt az élelmiszer ellátás javult. Konzervhúsokban az üzlet élénkebb. A hentesárúkat a kereskedelmet kellőképpen ellátják áruval és remélhető, hogy ez a helyzet nem fog változni. A nem maximált árucikkekben kisebb arányú áremelkedések tapasztalhatók. Italokban a készletek és az áruellátás általában kielégítő. A rossz szőlőtermés miatt a borárak állandóan szűkülnek. A fogyasztás normális, a meleg

időjárás miatt az elmúlt hetekben a kerthelyiségek és általában a nyári helyiségek jó üzletet csináltak.

Gyapjában változatlanul tart a holtseason, a gyárak beszerzései a hivatalosan megállapított árakon történnek, azonban a kereslet csekély. Cérnában a fogyasztás visszaesett, a helyi gyárak a szükségletet teljesen kielégítik, importcérna-fajtákban továbbra is hiány van. Az árak tartottak. Kézmuárukban a készletek kielégítő, a fogyasztás azonban állandóan csökken, az árak tartottak. Egyes nyári szezoncikkben — az előrehaladott szezon miatt — árcsökkenések tapasztalhatók.

Bőr és lábbeli. A bőrgyárak termelési feltételei nem javultak, sőt egyesek romlott, a nyersanyag beszerzési lehetőség állandóan romlik. Különösen a talpbőrgyártás csökkent, míg felsőbőrökben már inkább kielégítik a gyárak a keresletet. A cipőgyárak és cipőkereskedések kellően el vannak látva áruval. Mivel a nyári szezon rossz volt, a szezon végének közelédtére egyes cipőgyárak és kereskedések árcsökkentéseket vétek keresztül a nyári szezoncikkben.

(=) A város átveszi a vágóhídi új hűtőberendezést. A város elhatározta, hogy a vágóhídon létesített új hűtőberendezést átveszi és az e körül megindult pert a budapesti Ganz-égg ellen beszünteti. A cég ugyanis kötelezte magát, hogy az átvétel megtörténte után mutatózó esetleges hiányokat pótolja és a hűtőberendezést kifogástalan működésben adja át a városnak.

(=) Néhány hét múlva újból megkezdí működését a húskonzervgyár. A temesvári húskonzervgyár, amely néhány hét előtt beszüntette működését, rövidesen újból megindítja üzletét. A mostani szünetelést az élő sertéseknek magas ára teszi indokolttá és a gyár reméli, hogy őszkor, a sertéshizlalás befejezése után, a disznók elfogadható áron kerülnek piacra.

(=) A zombolyai Bohn-gyár korlátozta üzletét. A zombolyai Bohn féle cserép és téglagyár kénytelen volt üzletét korlátozni, mert az utóbbi időben az építkezések megszűnésével a gyár termékei iránt semmiféle érdeklődés nem mutatkozott. Az üzleti pangás maga után vonta a munkások számának csökkentését is és a Bohn-gyár ezerszáz munkást kénytelen volt elbocsátani. A zombolyai építkezési munkáscsapat megújította tárgyalásokat kezdett a munkának újból való felvételére.

= Egységes lesz az egész országban a szofortanfolyami díj. A belügyminisztérium új rendeletet adott ki, amelyben szabályozza azoknak a díjaknak a nagyságát, amelyeket a gépkocsivezetői iskolák szedhetnek. Ezek a díjak az egész országban azonosak. Senki sem kaphat gépkocsi, motorkekráp, vagy traktor hajtására engedélyt, ha a gépkocsivezetői iskolák számára megszabott illetékeket le nem fizeti. Ezeknek a díjaknak a lefizetése még azokra a gépkocsivezetőkre is kötelezők, akik az iskolai tanfolyamok látogatása alól felmentést kaptak.

= A filmek fix illetékének befizetése. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a moziktól szigorúan csak az előző hónap után szedjék be a pénzügyigazgatóságok a forgatott filmek utáni fix illetéket. A rendeletre az adott okot, hogy az illeték összege nem felel meg azon napok számának, amelyen a filmet forgatták. A magyarázat az, hogy ha egy film átmege a következő hónapra is, a mozik előre fizették az illetéket. A jövőben szigorúan le kell a kimutatást a hó végén zárni, hogy az ellenőrzés könnyebb legyen.

= A nemzetvédelmi adó repülőbizottságai megkezdtek működésüket. A nemzetvédelmi kettőszázalékos illeték ellenőrzésére alakított repülőbizottságok olyan számban kezdtek meg működésüket, hogy az egész ország területén minden kereskedő és iparos állandó ellenőrzés alá kerül. A bizottságok váraklanul jelennek meg és vizsgálás esetén a törvény szankcióit alkalmazzák. Mint ismeretes, a szankció: a bírság tizszerese és fix bírság, amely 50 ezer leig terjed, sőt visszaesés esetén az üzlet is lezárható. A pénzügyminiszter úgy a kereskedőkhez és iparosokhoz, mint a fogyasztókhoz felhívást intézett, hogy tegyék lehetővé az ellenőrzést.

= Gyümölcs- és zöldséghiány a fővárosban. A fővárosban a zöldség- és gyümölchány változatlanul fennáll. A vidéki készletek elmaradnak a fővárosból és így az árak egyre emelkednek. Egyre tart az ételolajmizéria, mivel a gyárak az 55 leies maximális áron nem hoznak forgalomba árut és így a közönség 102—110 leiert vásárol tokmagolajat. Hiány van a túróban is. A répszerű brailai túró addig sohasem tapasztalt árat, 76 leit ért el.

= Emelkedett a petróleumrészvények árfolyama. A tőzsde tegnap elég élénk volt, az ipari és közlejárri részvények jelentős áremelkedést mutatnak. Az értékpapírok és a fix kamatozású papírok árfolyama változatlan volt. A devizapiac gyenge, az arany árána újabb csökkenés következett be.

= FONTOS TÖRVÉNYEKET KÉSZÍT ELŐ A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM. A nemzetgazdasági minisztérium a napokban állapítja meg a búza és egyéb gabonafélék hivatalos árát. Ugyancsak a nemzetgazdasági minisztériumban rendelettervény készül, amely a vállalatokban a román elem elsőbbségét biztosítja.

= A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 43.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78, Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.05—33.04, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz lir 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül) esz korona 4.63—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török lira 82.92—92.

Ujabb adóamnesztia lép életbe

A Monitorul Oficial legközelebbi számában megjelenik a rendelettervény

A Monitorul Oficial holnapi száma rendelettervényt közöl az adóamnesztia kiterjesztéséről. A rendelettervény valamennyi adózó számára bármilyen adóügyi kötelezettségre nézve amnesztiát biztosít. Ezen új amnesztia alá esik minden pénzügyi kötelezettség, amelyet 1940 április 1-ig be kellett volna jelenteni, de az adóköteles fél a deklaráció megtételét elmulasztotta. Nem esik a törvény hatálya

alá az az eset, amelyben már kihágási eljárás folyik. Az adóamnesztia olyan jellegű, mint a múltban volt, tehát mentesíti az adózót bármilyen ellenőrzés, vagy igazoló eljárás alól az adómegállapítást illetően, valamint a múltira vonatkozó büntetések alkalmazásától, ha az amnesztia törvény előírásainak megfelel.

A szövetkezeti raktárak a só eladásánál mellékletéket is felszámítanak

A só árát — mint ismeretes — még hónapok előtt kilonként 3 lei 60 baniban maximálták a kiskereskedelmi eladásban a fogyasztó részére. Legújabb kormányintézkedések ezt a maximális árat továbbra is érvényben hagyták. Ezzel szemben azonban a szövetkezeti raktárak, amelyek egyedül jogosultak a sónak a kereskedelemben való szétosztására, az utóbbi időben különböző mellékletéket is felszámítanak, úgy, hogy

a kereskedő a só körülbelül negyven banival magasabb áron kénytelen beszerezni, mint a hivatalosan megállapított hatósági ár. A kereskedő azonban nem lehet arra kényszeríteni, hogy veszteséggel adja el áruját, ezért a temesvári Kereskedelmi Testületék Szövetsége részletes adatokkal felszerelt kérvényt intézett a nemzetgazdasági minisztériumhoz és a só ára körül tapasztaltak orvoslását kérte.

A számlabélyeg és repülőbélyeg kiszámítása nem változott

A temesvári Kereskedők Egyesülete felhívja az érdekelte kereskedők és vállalatok figyelmét azon körülményre, hogy a blyegtervény intézkedései az utóbbi időben nem változtak, emellett a számlabélyeg és a repülőbélyeg kiszámítása olyan módon történik, mint annak előtte. Az ezer leien alul levő számlaösszegeknél a kikerekítés száz leienként történik, viszont az ezer

leien magasabb összegeknél a legközelebbi ezer leire kerekítendő ki a számla összege a hat ezrelékes számlabélyegilleték és a negy ezrelékes repülőbélyeg illeték kiszámítása szempontjából. Ezek alapján tehát például egy 1069 lei összegű számlára 12 lei okmányblyeg és 8 lei repülőbélyeg ragasztandó.

(=) Országos vásár. Temesvárott a második nyári országos vásárt augusztus 15-én és 16-án tartják meg. Augusztus 15. egyházi ünnep, de mert ezen a napon semmiféle munka nem szünetel, az országos vásár megtartásának sincsen akadály. Az állatvásárra az első napon szarvasmarhát, disznót és juhot lehet felhajtani, a másodikon pedig lovat. Az ipari cikkek kirakodó vására mindkét napon át tart.

= A bánági gabonáarak. A bánági gabonapiac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 5700 tonteri 530, napraforgómag 875 lei százkilonként, Kamilla-tea 60—70 lei kilogramonként,

SPORTSEMÉNYEK

Kisorsolták a magyar nemzeti bajnokság őszi mérkőzéseit

A magyar nemzeti bajnokság őszi mérkőzéseit kisorsolták. A sorsolás a következő: (Az X-el jelölt helyre a Bocskai, vagy amennyiben ezt az egyesületet a magyar belügyminisztérium felosztáná, úgy az osztályozó mérkőzésekből kikerülő győztes kerül.)

Augusztus 25.

Törekvés — SalBTC, WMFC — DiMAVAG, Elektromos — X, Gamma — Ferencváros, Szeged — Haladás, Kispeszt — Szolnok, Tokod — Ujpest.

Szeptember 1:

Ujpest — Kispeszt, Szolnok — Szeged, Haladás — Gamma, Ferencváros — Elektromos, X — DiMAVAG, WMFC — Törekvés, SalBTC — Tokod.

Szeptember 8:

Törekvés — X, DiMAVAG — Ferencváros, Elektromos — Haladás, Gamma — Szolnok, Szeged — Ujpest, Kispeszt — Tokod, SalBTC — WMFC.

Szeptember 15:

Kispeszt — SalBTC, Tokod — Szeged, Ujpest — Gamma, Szolnok — Elektromos, Haladás — DiMAVAG, Ferencváros — Törekvés, X — WMFC.

Szeptember 22:

Törekvés — Haladás, DiMAVAG — Szolnok, Elektromos — Ujpest, Gamma — Tokod, Szeged — Kispeszt, WMFC — Ferencváros, SalBTC — X.

Szeptember 29.

Budapest: Magyarország — Jugoszlávia a Duna Kupáért, magyar — jugoszláv ifj. vál. a Duna Kupáért.

Belgrád: Jugoszláv B) — magyar B) a Duna Kupáért.

Október 6:

Budapest: Magyarország — Németország, barátságos mérkőzés.

Október 13:

Szeged — SalBTC, Kispeszt — Gamma, Tokod — Elektromos, Ujpest — DiMAVAG, Szolnok — Törekvés, Haladás — WMFC, Ferencváros — X.

Október 20:

Törekvés — Ujpest, DiMAVAG — Tokod, Elektromos — Kispeszt, Gamma — Szeged, X — Haladás,

WMFC — Szolnok, SalBTC — Ferencváros.

Október 27:

Gamma — SalBTC, Szeged — Elektromos, Kispeszt — DiMAVAG, Tokod — Törekvés, Ujpest — WMFC, Szolnok — X, Haladás — Ferencváros.

November 1. (péntek), Mindenszentek:

Törekvés — Kispeszt, DiMAVAG — Szeged, Elektromos — Gamma, Ferencváros — Szolnok, X — Ujpest, WMFC — Tokod, SalBTC — Haladás.

November 8:

Elektromos — SalBTC, Gamma — DiMAVAG, Szeged — Törekvés, Kispeszt — WMFC, Tokod — X, Ujpest — Ferencváros, Szolnok — Haladás.

November 10:

Törekvés — Gamma, DiMAVAG — Elektromos, Haladás — Ujpest, Ferencváros — Tokod, X — Kispeszt, WMFC — Szeged, SalBTC — Szolnok.

November 17:

DiMAVAG SalBTC, Elektromos — Törekvés, Gamma — WMFC, Szeged — X, Kispeszt — Ferencváros, Tokod — Haladás, Ujpest — Szolnok.

November 24:

Törekvés — DiMAVAG, Szolnok — Tokod, Haladás — Kispeszt, Ferencváros — Szeged, X — Gamma, WMFC — Elektromos, SalBTC — Ujpest.

December 1:

Olaszországban: Olaszország — Magyarország, barátságos mérkőzés.

December 8:

Spanyolországban: Spanyolország — Magyarország, barátságos mérkőzés.

Nem szünek meg a francia professzionista kerékpársport

Mint ismeretes, nemrégiben szenzációt keltő jelentés érkezett Franciaországból, amely szerint az átszervezett testnevelési minisztérium megszünteti a professzionizmust. Párisból érkezett hírek szerint ez a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Arról van csupán szó, hogy Borotra, a francia sportok legfőbb intézője a professzionizmust csak a labdarúgás, az atlétika, a tenisz és a vívás terén szünteti meg. Azokban a testedzési ágakban azonban, melyekben a sport komoly, szerves kapcsolatban áll az iparral, amilyen például a kerékpározás és autóversenyzés, a hivatásos rendszer továbbra is érvényben marad.

Sporthírek mindenfelől

Bombameglepetést hozott a gráci Sturm mérkőzése az Almira ellen. A Sturm 9:0 arányban győzött a teljes csapattal kiálló Almira ellen. Az Almira közvetlen védelme teljesen csődt mondott, legjobb csatárát, Hahnemannt viszont jól fogta a gráci védelem.

Budapestre utazik Iuga dr., a román szövetség főtitkára. Iapjelentések szerint Iuga Liviu dr., a román futballszövetség főtitkára Budapestre utazik, hogy ott tárgyaljon a Ferencváros — Rapid-döntő ügyében.

Olaszország teniszcsapata 7:2 arányban győzött a magyarok felett. Az olasz — magyar teniszcsapatok mérkőzését az olaszok nyerték 7:2 arányban. A magyar csapatok győzelmeit Asbóth és Somogyi Klári aratták.

Bécs két válogatott csapatot állít ki. Augusztus 25-én az egyik a bécsi stadionban játszik Berlin válogatott csapatával, a másik pedig Krakókban az ottani német válogatottal.

A magyar OTT álláspontja a profi labdarúgásról

A magyar Országos Testnevelési Tanács legutóbbi ülésén foglalkozott több időszerű sportkérdéssel. Az OTT álláspontja a professzionizmus kérdésében a következő:

A labdarúgó professzionizmus ma még meg

nem szüntethető, ellenben az olasz rendszerre való áttérés előkészítése indokolt. (Itt a játékosok fizetése, támogatása, stb. terén követett olasz rendszerről van szó.)

Erre franciára fordította a szót, ámde a megszólításban mindig a spanyol kifejezést használta.

— Sennora, prenez place!

Vele szemben ültem le az íróasztal külső oldalán kényelmes fotelbe. Erre a király is visszaereszkedett székére.

— Sire, — kezdtem kívánságom tolmácsolását, — miután az intendáns urnál hiába jártam, felségdőlő kérem az engedélyt, hogy az udvari színházban felléphessek és bemutassam táncművészetemet.

— És ha szabad érdeklődnöm, sennora, miért tagadta meg intendánsom az engedélyt?

— Azt véli, hogy elhomályosítanám az énekművésznők népszerűségét.

A király jóízűt nevetett:

— Lári-fári! Ha egymástól különböző művészeteket élvezünk felváltva, azok egyéni szépsége jobban kiemelkedik, mint hogyha órákon keresztül csak az egyik művészetben akarunk gyönyörködni. Nekem semmi kifogásom nincsen a sennora fellépte ellen és azt majd tudatom az intendánssal, akivel lesz szíves a részleteket megbeszélni, sennora.

— Köszönöm, sire, de van még egy kérésem. A király meglepetten emelte magasba a fejét.

— Még egy kérése, sennora? Mi az?

— Sire, táncoltam már Európa minden császára és majd minden királya előtt. Nagy súlyt helyeznek rá, ha táncaimat felségid is kitüntetné nézésével. Ez nekem azért fontos, mert tudom, hogy felségiden kívül nincsen még egy európai uralkodó, aki annyira értené a művészetekhez és annyira becsülné azokat, mint sire.

— Ön hízeleg, sennora. Biztosítom, hogy megnézem a táncát, mert érdekel.

— Köszönöm, sire, több kérésem most már igazán nincs.

— Pedig valamennyi kérését teljesíteném, sennora, ha megannyi volna is.

— Sire, nagyon udvarias.

— Sennora, ön pedig nagyon bájos és ellenállhatatlan.

Fel akartam kelni, hogy újabb mély meghajlással elbúcsúzzam a királytól. Azonban még marasztalt és az iránt érdeklődött, hogy a különböző országok fővárosainak múzeumaiban milyen festményeket és szobrokat láttam. Nagyon lelkesedett, a

mikor megneveztem neki művészek és alkotásai nevét.

— Majd megtekintheti sennora müncheni képtárait és szoborgyjűteményemet. Ezenkívül szeretném, ha megnézné a Walhallát, palotámat és kastélyaimat, amelyeket csak azért létesítettem, hogy költői lelkeüti építéskész és az én gyönyörűségemre márványba és kőbe testesíthessék meg álmaikat.

Rajongással beszélt ezekről az építészeti csodákról. Most már megértettem, hogy ezekre két kézzel adta a milliókat, de egy új ernyőért sajnált öt forintot.

Jóval tovább egy óránál időztem a királynál és amikor távoztam, ezek voltak a búcsúszavai:

Remélem, sennora, hosszabb ideig marad Münchenben és személyesen meggyőződhetik majd róla, hogy nálunk is van sok szép és örökbecsű műretek, nemcsak Szentpétervárott, Bécsben, Párisban, Rómában, Berlinban és más fővárosokban.

Az ajtóig kísért, ott megfogta a kezemet és ajkához emelte.

Lajos, Bajorország koronás királya, kezét csókolta Montez Lola spanyol táncosnőnek.

Kiléptem a másik szobába, ahol a kabinetfőnök nagy tisztelettel fogadott. Ebben bizonyára nagy része volt annak, hogy kihallgatásom szokatlanul hosszú ideig tartott.

A kabinetfőnök szintén az ajtóig kísért és érdemesnek tartotta bemutatkozni:

— Ritter von Richtkopf.

Kezemet nyújtottam neki.

Olyan mozdulatot tett, mintha kézcsokra készülné.

Hirtelen, majdnem ijedten elhúztam a kezemet.

— Bocsanat, sennora, — hebegte zavartan, — nem tudtam, hogy Spanyolországban nem szoktak a donnák kézcsokat elfogadni.

Mosolyogva intettem búcsút. Ez a mosoly még akkor is az ajkamon volt, amikor a palota széles folyosójának sűppedő szőnyegén kifelé haladtam.

Nem magyarázhattam meg a lovagnak, hogy a spanyol nők éppen úgy kedvelik és eltérítik a kézcsokat, mint a más országbeli delnök. Ebben az esetben azonban nem akartam, hogy a kabinetfőnök ajka eltörölje felséges úra kézcsokjának nyomát.

(Folytatjuk)

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

45

Ma délben megjelentem a királyi palotában és egy lakájjal a kabinetfőnök elé vezettem magamat.

Adtam neki névjegyemet és kértem, tegye lehetővé, hogy őfelsége fogadjon. A kabinetfőnök igen udvarias volt és csak azt kérte, mondjam meg a kihallgatás célját, mert azt is be kell jelentenie. Megmondtam, hogy fel akarok lépni az udvari színházban.

Amíg a kabinetfőnök bent járt a királynál, gyors pillantást vetettem a szoba egyik falán levő hatalmas tükröbe. Fekete bársonyból készült spanyol nemzeti ruha volt rajtam, az övemét ezüst lánc fogta körül és abban ezüst tokban levő acéltőr függött. Ékszeret keveset tettem föl, de ami rajtam volt, mind párját ritkította.

A tükröből hódító, pompás jelenség mosolygott felém.

— Parancsoljon, sennora, — szólalt meg hirtelen mellettem a visszatért kabinetfőnök hangja. Nyitott számmal ajtón keresztül, amely halkán csukódott be mögöttem, tágas terembe léptem. A terem minden butoradarabja, szőnyegje, képe és egyéb dísz tárgya csupa műretek volt.

Az egyik sarokban ébenfából készült óriási íróasztal állott, amely mögött a király ült. Közéledősemre fölállott.

Személyre vettem. Szép szál ember. Igazi férfias jelenség. A szeme, amelyből értelem sugárzik ki, csillog.

Mélyen meghajoltam.

A király megszólalt. Nem tudok még jól németül és különben is bajoros tájszólásából nem értettem semmit. Azonban a hangja igen muzikális volt.

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 1.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és sporthírek. 13.15: Ion Matache népi zenekarának hangversenye. 13.40: Olasz és spanyol dalok hanglemezzel. 14: Hírek. 14.30: A Kreutzer együttes hangversenye. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, hírek. Felolvasás. 20.15: Ravel szerzemények hanglemezek. 20.45: Hírek. 21.05: Manon Lescaut. Puccini dalműve hanglemezzel. A második felv. szünetében (22.10): Hírek, sporthírek. A harmadik felv. szünetében (22.45): Hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Balalajka zenekar. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 11.75: A magyar evezősport úttörői. előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás jelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemezek. 19.15: Erdélyi kérdések, előadás. 19.45: Faragó Ibolya zongorázik.

C SERE

Fogarasmegyei értékes úri birtok elcserélhetőn hasonló értékű városi ingatlalra.

Cím: Rudolf Mosse, Sibiu

20.15: Hírek. 20.20: Hírek román nyelven. 20.25: Gyümölcskosár, hangképek. 21.55: Balatoni képeslap, közvetítés Siófokról. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Mosolygó Balaton, hangképek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Közvetítés Siófokról, Horváth Jancsi cigányzenekara muzsikál. 1.05: hírek.

Budapest II. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Ulbrich Hermin zongorázik. 21.50: Firenze a virágok városa, előadás. 22.15: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 3.

Bucuresti. Radio Romania és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, közlemények, művészeti és kulturális hírek, előadások, sporthírek. 13.15: Motoi Petrica zenekara. 14: Hírek. 14.30: Grozuta Alexandru énekel. 15: Közlemények. 19. 50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: A rádió postája. 20.15: Szerenádok olasz operákból. 20.40: Hírek. 21: A Luceafarul zenekar hangversenye. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 23.40: A Pavanitól és Sarabandától a mai táncokig.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Kurina Simi cigányzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Az ifjúsági rádió beköszöntője: Muzsikáló képeskönyv Erdélyről. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Sugár Viktor zongorázik. 18.45: A magyarság lova, előadás. 19.15: Az Aranyhegedű pályázat hetedik hangversenye. 20.15: Hírek. 20.20: Hírek román nyelven. 20.25: Vidám egyfelvonások: Régi, halk menüett, Családi tanács, Harmatos rózsaszál. 21.55: Közvetítés Balatonföldvállról.

Fartie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyemalsónemű, darabonként is. Déléltől 8-tól, délután 8 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.)

22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és Ruszin nyelven. 23.10: Muzsikáló térkép Budapest-ről. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Közvetítés Balatonföldvállról.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Beethoven: D-dur hangverseny. 22.10: Búvárüzem nagyban, előadás. 22.35: Időjárásjelentés.

Mozzi

MOZIK MŰSORA:

Péntek, augusztus 2.

APOLLÓ: D. III. 88. (német film).
CAPITOL: Nászút hármasban (német film).
CORSO: Spanyolország nevet, dalol és szeret (német film).
SCALA: A első csók és Zenebona Stan és Brannal (angol filmek).

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Gross trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regle Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Allást keres

Házvezetőnői állást keres szerény úr, vagy úrnőnél. Str. Soareli 4. Kherim Zsuzsa. 1202

Gyermekszertető nő több évi gyakorlattal, kis gyermek mellé állást keres. Cím a kiadóban. 1242

Oktatás

Műgyetemi hallgató előkészít középiskolai diákok az ősi vizsgákra. III. Str. Odohescu 31. Mayer. 1249

Alkatmazás

Egyedülálló középkorú nő, aki a háztartás minden ágában járatos, vidékre felvétetik. Ajánlatokat „Vidék” jellegre a kiadóba kérek. 1252

Gyermekszertető asszonyt keres Florescu I., Str. Vasile Alexandri 2. I. emelet. 1257

Szobafestő segédek azonnal felvesz Lázár Stefan I., Str. Paul Chinezul 3 szám. 1255

Jó bizonyítvánnyal egy mindenes kerestetik. Salon de mode Traxel. I. Str. Lonovics 2. 1256

Lakás

Modern 3 szobás lakás, kerthasználattal augusztus 1-re kiadó. III. Str. Iris 1. Bővebbet Lonovics uca 6. II. em. 1203

Délifekvésű modern 5 szobás lakás II. smeleten november 1-re kiadó. I. Sulevarcul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1155

Kétszobás, fürdőszobás, konvhás modern lakás pincével kiadó. IV. Str. Vlahuta 13. 1239

Keresek november 1-re modern családi házat, vagy kertes lakást 3-4 szobával, hallal Erzsébetvárosban, vagy közel a Belvároshoz. Cím a kiadóban „Pontos fizető” jellegre. 1232

Kétszobás modern lakást minden létfelhelyiséggel novemberre lehetőleg Erzsébetváros szívében keresek. Ajánlatokat ármezjelöléssel „Rendes lakó” jellegre alatt kérek a kiadóhivatalba. 1516

Modern 1 szobás, összkomfortos lakás cseréncsállyal napos oldalon kiadó. III. Str. Martirul Popescu 5. 1245

Modern kétszobás lakás azonnalra, vagy november 1-re kerestetik. Telefon 13-16. 1226

Háromszobás központi fűtéses lakás, előnyös bérel átadó. Bútor, szőnyegek, kék, háztartási cikkek eladók. I. Str. Milano 14. I. em. 4. Megtekinthető 10-től 5 óráig. 1247

Kellemes helven III. kerületben villamos megálló mellett 3 szobás, fürdőszobás lakás kiadó, november 1-re. Érdeklődni III. Str. Memorandului 92. 1244

Kétszobás világos tisztá udvari lakás Józsefváros központjában azonnal kiadó. Bulev. Berthelot 16. A zárdával szemben. 1243

Rútorozott szoba azonnal kiadó, fürdőszoba használatl. I. Eugen de Savoya 9. ajtó 19. 1251

Elegánsan bútorozott szép nagy uccai szoba, külön bejárattal, fürdőszobahasználattal és központi fűtéssel kiadó. I. Str. Paris 3. ajtó 2. 1253

Modern 3 szoba, fürdőszobás lakás azonnalra kiadó, villanegyedben. I. Str. Fügáras 12. (TMTE pálya). 1254

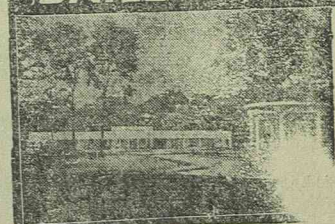
Adás-velet

Gyönyörű villában dupla komfortos szobás lakás bútorral, nagyon előnyösen kiadó. II. Str. Abrud 5. 1197

Cserépkályva elsőrangú samottanyagból készült, minden kivitelben olcsón kiadó. Sparthert és minden szakmába vágó munkákat, átrakást és tisztítást vállal. Özv. Tordai Jánosné Str. Ariadna 14. hosszabbított Helvét uca. 1248

Vendéglői tűzhely-, vasalkatrészek, alig használtak eladók. I. Str. Mocióni 8 házesternél. 1246

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyit: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.
Szezon: május 1-től október 15-ig

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. u. c. Arad.